

פעילות

עם קבלת הידיעה על ייסוד מוסד חב"די באוסטרליה - התבטה הרב:

אפשר לומד למשיח שהוא יכול כבר להגיע

תשעים שנה חלפו מאז הניתח החב"דניק הראשון את רגליו על אדמת אוסטרליה, והחל במהפכה הרוחנית ברוח חסידות חב"ד. כיום, פורחות באוסטרליה שתי קהילות חב"דיות גדולות, המפעילות מוסדות מפוארים בהם מתחנכים אלפי ילדים, זאת מלבד שירות השלויחים בפרברים וערי השדה, שבונים את הקהילות החב"דיות הבאות של אוסטרליה ● מבט כללי על התיסודות הקהילת החב"דית ומוסדות החינוך במלבורן, כפתחה לסדרת כתבות על שלוחי המלך באוסטרליה

מאת: אברהם יעקבסון

התפתחה מאוחר יותר הקהילה החב"דית המיעטירה המונה כיום כמה אלף נפש... أولי גם זיכרו את דברי הרבי ביחסות עם אחד מבני המשפחה: "הקב"ה שלח את האנגלים לאוסטרליה כדי לישבה, ואת משחתת פיגאלין – כדי להביא לשם יידישקייטי"..." די בvisor בזוק בקהילה חב"ד במלבורן כדי לעמוד על היקף המשווה שערץ הרבי בין האנגלים לחסידי חב"ד – אלו כאלו, להבדיל, הפכו מקום שמה למקומות פורה ומשגש. קראתי על תולדות חב"ד באוסטרליה, בסקירה המצוינת של הרב מרדכי צבי ליברוב שפורסמה בספר "איי המלך", אבל אינה דומה קריאה לראייה. בvisor הבזוק שערכתי בקץ האחרון באוסטרליה הספקתי לבקר במוסדות המרכזיים של חב"ד באוסטרליה, ולעמדו מקרוב על היקף העצום של הפעולות החב"דיות ביבשת החמשית.

כשאני יושב עט ומשחזר את המראות

רבה יצחק דוד גורון

"הניטים כל כך גדולים, רק פתי' יחשוב
שכחוי ועוצם ידי' עשה לי את החל' זהה"

מטי הגיעו התושבים הראשונים לאוסטרליה? שאלה זו, אם תשאלו את תושביה הוותיקים של אוסטרליה, תעלה סומך כל בלחייהם... היו אסירים בריטיים שהוגלו לאוסטרליה כדי לרצות שם עוני מסר ועובדות פרד. אכן, היבשת החמישית והקטנה בעולם, שגילה חיל הים הבריטי בשנת תקמ"ח, שימשה את הבריטים כ"ארץ גירה". ששה יהודים היו בקבוצת האסירים הראשונות, והם למעשה היו היהודים הראשונים שהתיישבו באוסטרליה...

מתי הגיעו החסידים הראשונים לאוסטרליה? שאלה זו, אם תשאלו את בני משפחת פייגלין המתגוררים עד היום באוסטרליה, תעלה סומך כל בלחייהם... בחיק מצלען הם יספרו על אבי המשפחה שהגיע מלבורן לפני כתשעים שנה, ותוך זמן קצר ייסד מושבה חקלאית חב"דית, ממנה

חבייד באוסטרליה מפריחים את השטמה

הרב משה למלן פייגליין
החסיד הראשון באוסטרליה

mammals נפש, והמקום החל לקבל צביוון יהודי-חסידי. הייתה זו העירה החב"דיית הראשונה ביבשת אוסטרליה... שנים רבות אחר-כך, בשנת תש"ז, כאשר בנו של הרב פייגליין נכנס ליחידות אצל הרבי והעליה סבורה למכוור את האחזואה בשל המצב הכלכלי הקשה, שלל הרבי את הרעיוון בנימוק שעיקר היהדות והחסידות החלה בעיירה זו.

שלוחי הרבי חב"צ

וותר מכל הקשיים הפרעה לו, לר' משה זלמן, הבודד הירושני בה היה שרוי. מאמצים רבים שהקיע במתורה להביא למקום את הרבי בצלאל וויליאנסקי, שוחט חסידי מروسיה, אלם מסיבות שנויות לא עלה הדבר בידו עד לשנת תרכ"ט, אז פרצה מלחמת

הדלקת חנוכה ענקית במרכז העיר מלבורן

מיד בירידתו מכובש האניה בעיר הנמל פרימנטל הציעו לו היהודים המקומיים שלא להגשים ביהדותו, כשגען אחר-כך למלבורן, מצא שם קהילה יהודית מאורגנת יחסית, לא הייתה זו קהילה בסגנון שהכיר...

היה ברור לו, לר' משה זלמן, שקשה יהיה לקיים במלבורן חיים יהודים ברמה רוחנית גבוהה. לכן, כאשר שמע על מכרז מושלת עיר הירוקה מלבורן 200 ק"מ, קופץ על המזiah והתיישב בקרבתה העיירה שפרטו ייחד עם עוד מספר משפחות יהודיות.

קשה היה להם מנין, אך לר' משה זלמן לא חסך כל מאמץ כדי לכונן במקום חיים יהודים חדשים בחום וחווית חב"דיות. צרף ע"ז במרכזה התהיישות יוזע לבת-כנסת, ולעיירה אף הובאו מלמד ושותחט, ממש כמו עיירה קלאסית ברוסיה...

אלא שבאוסטרליה לא החזיקו המלמדים והשותחים זמן רב, ואחת לשנתים-שלוש היה צריך למצוא מחלף לשוחט או למלמד שעוזב עקב קשיי הסתגלות. בתקופות מעבר בין מלמד אחד לשנהו היה לר' משה זלמן מ מלא את מקומו, ולעתים אף מילא את מקומו של השוחט.

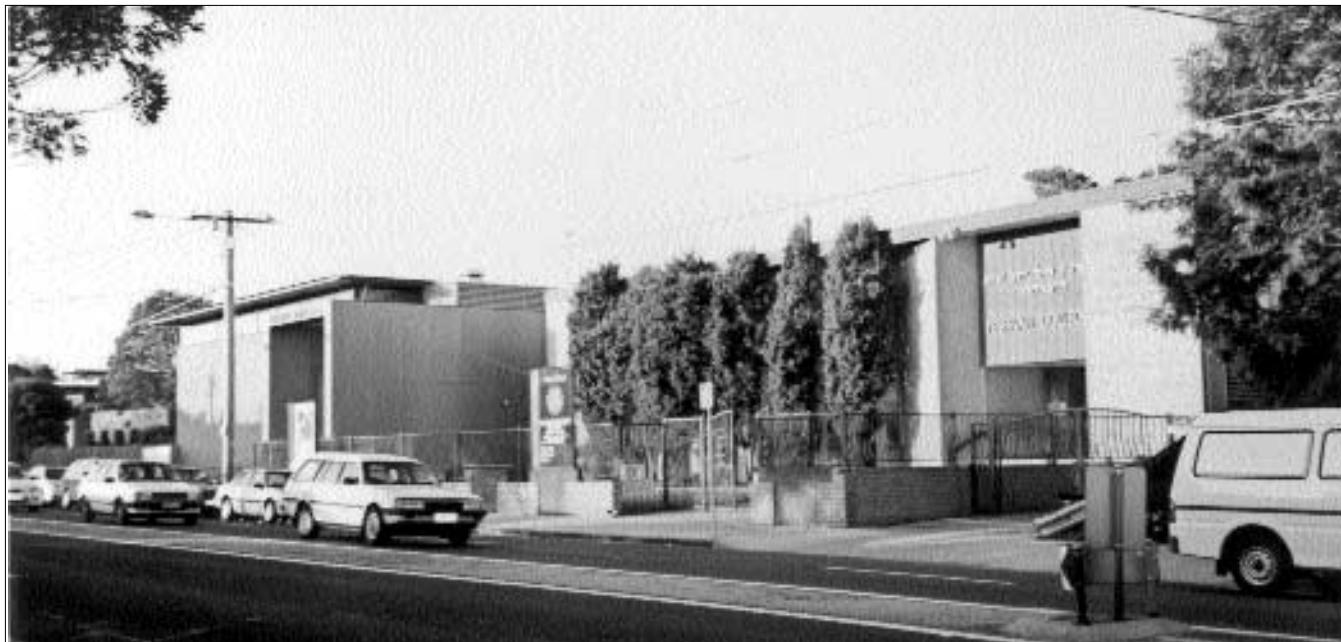
במרוצת השנים התפתחה הקהילה הצעירה. בשנות תרכ"ט מונתה הקהילה לעלה

הנפלאים, את עורות השלוחים שקיבלו סביבם קהילות שומרו תורה ומצוות, את המוסדות המפוארים בהם מתהנים אלפי ילדים ולדות, את היישובים ומכוני הסמיכה, את הקהילות הנפלאות – אניינן יכול שלא להזכיר במשפט שזכור שוב ושוב בשיחתי עם הרוב יצחק דוד גורנر, השליך הראשי לאוסטרליה: "הרבי משפייע עליו כל כך הרבה ניסים ונפלאות, שרק פתי גמור יכול לשוכב שיכוחיו ועצם ידי עשה לי את החיל הזה. זהה ממחבה טפשית!"...

שבועות הבאים אפרנסו איה סדרת כתבות מרתקות על פעילותם של שלוחי הרבי מלך המשיח באוסטרליה – באוזור מלבורן ובאזור סיוני. בכתבבה זו, הראונה בסדרה, אשרט קוים לדמותה של קהילת חב"ד במלבורן ומוסדותיה המפוארים, בהתבסס על מסמכים רבים שהיו נגד עיני ושיחות שנייה לתי עם כמה שלוחי הרבי ומנהלי המוסדות במלבורן.

עירה חב"זית ביבשת האוסטרלית

כתשעים שנה החלו מאז הניח הרב משה זלמן פייגליין את רגליו על אדמת אוסטרליה, והחל במקפה הרוחנית ברוח חסידות חב"ד.

מראה חלקו של קמפוס מוסדות חב"ד במלבורן

משפטות אנ"ש.

הראשון מבין המשפחות החב"דיות שהגיעו לאוסטרליה, היה הרב בצלאל וילשנסקי. הוא הגיע אחרי פסח תש"ט ושימש כשותט ומלמד בעיירה שפרטון. חודשים ספורים אחר-כך הגיעו הרב איסר קלובנט, הרב שמואל בצלאל אלתהייז, הרב נחום זלמן גורביץ, הרב יהושע שנייאור זלמן סרבונסקי והרב ישראליABA פליקין ובני משפחותיהם.

גלי ההגירה של אלפי היהודים השפיעו על חי הדת באוסטרליה, אולם בין אלפי הפליטים בלבד קבוצה מיוחדת של ששת החסידים בעלי שיעור קומה, אנשים בעלי אופי מחושל ורצון עז עד כדי מסירות נפש. "mobtachni" – כתוב אז הרב הראי"ץ בסגנון מיוחד – אשר בעזה"י יביאו ברכה מרובה במדינתם בחיזוק היהדות לכל ענפה ולעתות מדינת אוסטרליה למקום תורה תמיינה".

רב יהושע שנייאור זלמן סרבונסקי
באוסטרליה מוכחתה להיות,
ותהיה ישיבה!

העולם השנייה והקשר ניתק. באותו יום התעניין הרב הראי"ץ אודוט האפשרות להעיר לאוסטרליה חלק מתלמידיו הישיבות בפולין וארץ הקודש. תוכנית זו, כמו גם התוכנית שעלה בתום המלחמה להעיר את היישיבה משנאייאר לאוסטרליה, לא יצאה אל הפועל מסיבות שונות.

בשנת תרכ"ט הגיע לאוסטרליה שליחו הראשון של הרב הראי"ץ, הרב עזריאל צליג סלונים מירוחלים. שליחותו הוכתרה בהצלחה גדולה, ומלבד החיים הרעננה שהכנס בקהילת שפרטון, הצליח להשפיע על קהילות יהודיות נוספות לחזק את חי הדת. חלפו שנים נספחות עד שבשליח קייז תש"ז הגיע נסך של הרב הראי"ץ. הפעם היה זה הרב יצחק דוד גורנו, מי שעומד כיום בראש מוסדות חב"ד במלבורן, ונחשב כשליח הראשי ליבשת אוסטרליה.

המטרה הרשミת של בואו הייתה בתווך שדר' לטובת ישיבות תומכי תמימים, אולם במהלך שליחותו הצליח הרב גורנו לעורר ולהזק רבים מהנוער היהודי. הרב הראי"ץ הנהה מאד לשמע על כך, וככתב לו: "עובדתו אוסטרליה היא אמונה לעשות כסף עבור מוסדות התורה והחינוך, אבל זה עוד לא הכל. זה – צרכים מאד, אבל ענייני העבודה בתהערות – חיבטים, שכן זה עיקריים".

בתום מלחמת העולם השנייה, החלו/API פלייטים לעשות את דרכם הארוכה לעבר

הקמת המוסדות

במהלך חודש תשרי תש"י החלה תוכנית הקמת היישבה להבשיל. וותיקי הקהילה יודעים לספר על אותה התווועדות שנערכה בחו"ל הסוכות, כאשר אחד הנוכחים הביע את דעתו שבאוסטרליה לא שייך לייסד ישיבה. הרב סרבונסקי הודיעו למשמע הדברים, דפק בחזקה על השולחן וזעק: "באוסטרליה מוכחתת להיות, ותהיה ישיבה!". לאחר דבריו

ח'ב"ד באוסטרליה מפריחים את השממה

בנייה נספחים בקמפוס מוסדות ח'ב"ד במלבורן

ישיבה ראשונה במקום שלא היו קיימות בו ישיבות כל עיר – זהה רשותא!».

גם ביחידות' שקיים הרב באוטן שנים עם אחד מתושבי העיר, עמד על חשיבותה של היישבה הגדולה. בין השאר התיחס הרב גם לפלייה – מה טעם לייסד עוד מוסד ועוד מוסד, בשעה שהמשיח מילא כבר עמד להגיא. הרב הביא משל מרabi הריני'ץ, שהסביר, שכאשר היו בני ישראל במדבר חנו פעמים למשך ח'י שנים, פעם לחודש, ופעם אפיקלו ליום אחד בלבד, ובכל פעם הוצרכו להקים את המשכן מחדש, להקריב קרבנות, ולעשות בו את העבודה. הרי שלמרות שידעו שהם מתעדדיםשוב לנסוע – לא מנעה מהם עובדה זו להמשיך בינוים להקים את

באוסטרליה כבר הוקם 'בית רבקה' – אפשר לומר לפחות שהוא יכול כבר להגיע»...».

בשנת תש"ט הגיעו הרוב יצחק דוד גורנر בשליחות הרב מהרעיון להקים ישיבה, והורה לפתח מיד במלבורן, והפכו לאימפריה ח'ב"דית ומפוארת, שבביסם התפתחה קהילה ח'ב"דית צעירה.

בשנת תשכ"ו, לאחר שהשתדלותו הנמרצת של הרב הושע שנייאר זלמן סרברנסקי, התייסודה במקום יישיבה גודלה. הייתה זו הישיבה הראשונה ביבשת אוסטרליה, ובאותה משיחתו באוטרליה תקופה הרב אמר: "להקם עוד ישיבה במקום שקיימות בו 10 ישיבות – מה חידוש יש בדבר? להקים

התKİיפים לא העיז אף אחד מהנוחים להטיל ספק באפשרות ייסוד היישיבה.

בשליה חדש תשרי שלח הרב הראי'ץ מכתב בו הוא מביע את שביעות רצונו התרחבו והתפתחו המוסדות הקיימים במלבורן, והפכו לאימפריה גודלה ומפוארת, את הישיבה בלי להתחשב במספר התלמידים. תוך שבועיים נפתח התלמוד תורה הראשון באוסטרליה, שנקרא בשם "

"ישיבה-קולג'" (שלא מכובל בארץ הקודש, שהשם ישיבה ניתן רק למוסד חינוך לבחורים מעלה גיל בר-מצווה, בחוץ-לאرض מכובל לקרוא בשם זה גם למוסדות החינוך לילדים). ישיבה זו, שבראהה עמד הרב סרברנסקי והייתה בעלת אופי ח'ב"די מובהק, החלה אמנם עם שלשה תלמידים, אולם תוך זמן קצר התרחבה עד שכבערו ארבע שנים והועברה לבניין גדול באזורי היהודי של מלבורןנקרא בשם "איסט ס. קילדה".

חלפו כמה שנים, ובקיים תשטי'ו פנה הרב במכتب לפועליו ח'ב"ד במלבורן, וביקש ליסיד בית הספר גם מחלקה לבנות – "בית רבקה". כמחווה מיוחדת של עידוד, הודיע הרב כי ימן את משכורות המורים בחודשיים הראשונים לייסוד בית הספר.

באוטם ימים ביקר בבית ח'ינון" הרב משה זלמן פיגלן עם בנו ר' דוד. בהتواודת כ"ר מנהם-אב פנה אליו הרב ואמר: "היות וכבר דובר שחינוך הבנות חשוב לא פחות ואך יותר מאשר חינוך הבנים, יש לייסד מוסד גם לחינוך הבנות, ומשפחתי פיגלן תהיה מהעומדים בראש". אחר-כך פנה הרב אל הקהיל, ואמר: "מכיוון שזה עתה הנחנו את אבן הפנה" לבית רבקה באוסטרליה, יברך נא הקהיל את ר' משה זלמן במזל טוב...".

כעבור ימים ספרדים, לאחר שחוירו לאוסטרליה והודיעו לרב עלי הקמת המוסד, התבטה הרב ואמר: "עכשו, כאשר

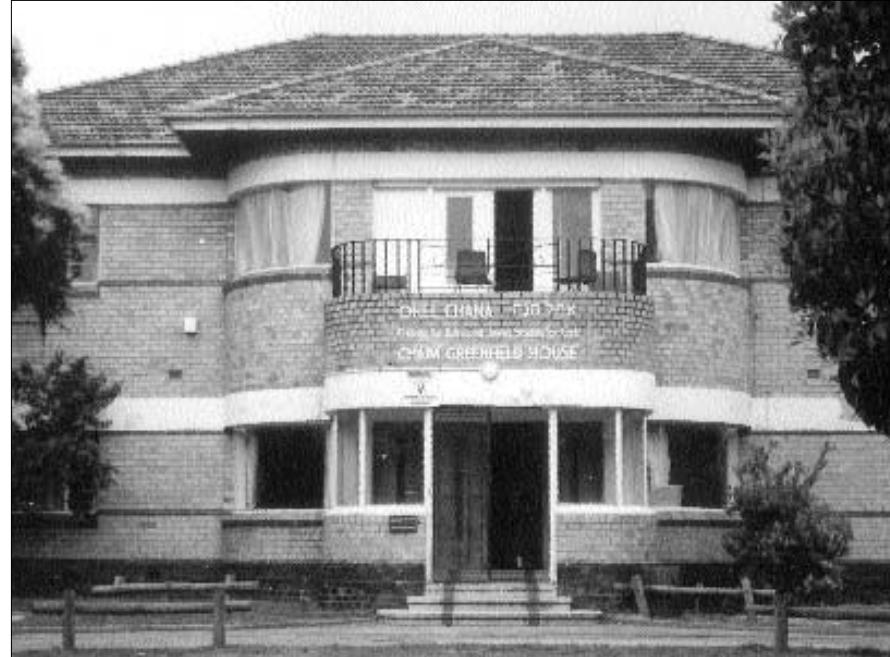
מה עשו 12 ילדים אוסטרליים בניו-יורק?

הישיבה-קולג' זוכה לסיוע מיווד החקדורת הערכיהם החב"דים בתלמידי המוסד, זאת באמצעות התלמידים השולחים שפועלים במוסד, ואחראים על "מבצע התקשרות". במסגרת המבצע לומדים הילדים מאמרי חסידות בעלה, קטעים מ"היום-יום", ופעילות חסידיות אחרות. מפעם לפעם נערךת הגרלת-ענק בין התלמידים שהעפילו לשלב הגמר של המבצע, כאשר הפרש הראשון הוא, כמובן, נסיעה לרבי. זוכת הבוגד בפרס הראשון מצטרפים עוד קבוצת ילדים שהוריהם הסכימו לשולחם לביקור מיוחד בחצרות קודשנו. גם קבוצה זו מתארגת בזכותםabajot העובדים המשור של השולחים, ובאחד שדרי האחרון ביקרו אצל הרבי קבוצה של 12 תלמידים ממלאנבורן!

גם מבצעים בענייני גואלה ומשיח מתקיימים במוסד. מדובר בתוכנית מיוחדת בשם "חיליל" בית דוד", במסגרתה מתכנסים התלמידים בכל יום ראשון אחר-הצהרים להתעדות חסידית ולימוד שיחות בענייני גואלה ומשיח. תוכנית דומה הותאמת גם לילדים הקטנים, שלמדו על המשיח ברמה המתאימה להם.

"בתשובה, החל הרבி לצטט את דבריו המשנה במסכת שבת המונה את ל"ט המלackyot, ושאל: מדווע החירisha נחשבת כמלאה, והלא בשבת הדין הוא שמקלקלים פטורים, וחירisha הרי היא קלוקול – לוקחים קרקע ישרה, וההורסים אותה... אלא ההסביר בזיה הו, שמכיוון שקדום הזרעה מוכרים לחrhoש, הרי גם החירisha נחשבת לחלק מתהילך התקיון. כך גם בחינוך – המשיך הרב – לעתים זוקקים לעובודה של חירisha. זה נראה שלילי, אבל צריך לזכור שלא עבודה זו, אי אפשר לזרוע.

"הסבירו של הרבி מWOOD אוטוי. לפטע ראייתי את הדברים מזוויות אחרות, נcona. אבל מה שעודד אותו יותר מכל, הייתה הבהירתו של הרב בסיום דבריו, שבסופה של דבר תריה הזרעה. 'ביןתיים', אמר הרב, 'הענינים של משמעת הם הכרחיים, והרי תנא סידורא דפת נקט [= התנא מנה את המלackyot לפי הסדר המוכרח להגיע אל הפת המוכנה]. צריך לדעת

סמינר לבנות "אהל חנה" – מלבורן

לلمוד בבית מדרשו של הרב ב-770. לאחר המתבקש מיilio, סיים הרב לאותו היהודי ב'יחידות', באומרו: אנשים שלו [את הרב יצחק צבי פוגלמן, עד שקיבל את הזמנת הרב הריני'ץ] מה יהיה אם המשיח יגיע היום. הוא ענה להם: שיקחו את המשכן וילכו אליו עם המשיח!...

דרך אגב מספר לנו הרב גליק, כי בטרם נסע למלאנבורן, הגיע הרב פוגלמן לביקור בניו-יורק וכן להנסך ליחידות אצל הרב. בהיותו בקודש פנימה, פנה אליו הרב ואמר: מגיע לך ישיר כוח! והרב הסביר: על שלא מנעת מגליך לנסוע למלאנבורן... באותה ייחידות הבתייח לו הרב שעציבתו של הרב גליק לא תפתחה בהצלחה בוסטר, מושם שההצלה של משפחחת גליק באוסטרליה תסייע בהצלחה שלו בוסטר.

לאחר שלוש שנים בהן עסוק הרב גליק בפעילות צ"ח למלאנבורן, הוא נקרא אל הדגל להNAL את מחלקה לימידי הקודש בישיבה-קולג'. במסגרת תפkickו הרגייש, בו היה עליו לנווט את המוסד בין ילדים מוכרים חב"דים, לבין ילדים מוכרים לא דתיים, היו לו שאלות רבות בתחום החינוך, אותן שיגר לרבי וכשהתקבלו עליה תשובה.

על שאלה אחת, אותה שאל ב'יחידות', הוא מספר: "יאמרתי לרבי שאיני מרגניש טוב עם תפkid מנהל המוסד, משום שכמנהל, רוב הפגישות שלי עם התלמידים הן כאשר המורה שולח אליו את התלמיד לשיחת מוסר או להטיל עליו עונש בגין התנהגות בלתי-הולמת... זאת בהחלט הרגשה לא נעימה..."

המשכן פעם נוספת את המסר הבورو המתבקש מיilio, סיים הרב לאותו היהודי ב'יחידות', באומרו: אנשים שלו [את הרב יצחק צבי פוגלמן, עד שקיבל את הזמנת הרב הריני'ץ] מה יהיה אם המשיח יגיע היום. הוא ענה להם: שיקחו את המשכן וילכו אליו עם המשיח!...

בשנים הבאות פיתח הרב יצחק צבוי גנון בתנועה את מוסדות חב"ד, והקים את הסמינר לבנות "אהל חנה", והכולל לאברכים. גם סניפים של המוסדות המרכזים, 'מרכז לענייני חינוך' ו'מחנה ישראלי' נפתחו באוסטרליה, בהנהגת הרב אהרן סרברנסקי, במטרה לחזק בה, באמצעים שונים את תודעת החינוך בפרט והיהדות בכלל בשכבות הציבור הרחבות.

הרבי מדריך ומעודד

הפעילות החב"דיות בעיר פרצה גבולות, ועשירות משפעות יהודיות התקרבו לחב"ד והפכו לחסידיים מסוריים בלבד ונפש לרבי. דוגמא טובה לכך הוא הרב אברהם גליק, מי שמנהן כיוום את האימפריה החינוכית הזאת...

הוריו של הרב גליק היגרו למלאנבורן בהיותו בן שנתיים, ואת שנות ילדותו בילה לצד חסידי חב"ד בישיבה-קולג'. גם השוואת במחנות הקיץ לצד תלמידי התמים החב"דים נתנה בו את אוטותיה, וכאשר הגיעו הזמן ללימוד בישיבה, נסע לנוו-יורק

חביר באנגליה מפריחים את השמה

בית רבי נבון שבאנגליה

בניין הישיבה במלבורן, הנמצא בבעלותו של ר' אדמו'ר מלך המשיח שליט"א

ואפלו קופטבים; בן למשפחה חב"דיות מדוריו דורות, יכול לשבת לצדו של תלמיד שהרकע הדתי של הוריו ומשפחתו שואף לאפס. מול שניהם מוצב מורה אחד, ומעליו מנהל אחד, שצרכיים להתמודד עם הבעה.

"איןנו רואים במצב הזה בעיה", אומר הרב גליק בהחלטיות, וסבירו: "זהו אtower, ואנו כח"דניים האמונים על דרכו של הרב, מצחיכים לעמוד בו. הרוח החסידית שנושבת בבית הספר היא כל כך מוחשית ומורגשת, שגם אותם ילדים שאינם באים מבתים חסידיים, מרגישים כמויה לקבל עוד קורתוב של ידע והוויחסי. נוצר מצב שבו באוסטרליה: גם הישיבה-קולי וגם בית הספר עשו את שעריהם לפניהם מבתים לא-חכ"דים, ואפלו מבתים לא-דתיים. נוצר מצב בו במוסד חינוך אחד, בכיתה אחת, ישבשים תלמידים שבאים מרקעם שונים שהגיעו מבתים חסידיים, לאלו שהגיעו מבתים לא חסידיים, או לא דתיים.

נפש, אפלו על קו צו של יוד". אולם בזמננו מדובר בהברה בלבד, ונסים מוסדות ובטים על טהרת הקודש של תלמידים בהברה ספרדית, ולכן לא כדאי להלחם על כך ולהפסיד תלמידים".

שזה חלק מהטהיליך". על ההיסטוריה אחרת של הרב לניהול מוסדות החינוך במלבורן, מספר לנו הרב שמואל גורביץ, מי שמנהל את מוסד החינוך לבנות "בית רבקה" מזה כשלושים שנה:

"מנاهלי מוסדות עומדים לאicum בפני הכרעות גורליות, קשות מאוד. כך לדוגמא שאלת שאלתי את הרב באחת היחידיות – באיזה מקרים אפשר לזרוק תלמידה מבית הספר? הרב השיב לי נחרצות שגם כאשר תלמידה אינה מתהנתגת כראוי, צריך לעשות את כל המאמצים להשפיע עליה לשנות את דרכה למוטב ולהשאירה בבית הספר. בפרט – הוסיף הרב – במלבורן, כיון שאם היא תעוזב את בית רבקה, היא תלך שמאללה (לבית ספר לא דתני, ואולי גם גויי). רק לאחר שעשית כל מה שאתה יכול, ובכל זאת היא ממשיכה להשפיע לרעה על חברותיה – הרי ייחיד ורבים הולכה רבים, וצריך להפטר מהתלמידה כזו.

"כאשר שאלתי את הרב – מתי אדע שכן עשית כל מה שיכלתי? השיב לי הרב: על זה אי-אפשר לענות. זאת אחריות גדולה, וצריך תשועה ברוב יועץ, תחלייט על אחר".

רב גורביץ זכה גם לחתייחסות מאוד מעוניינת מהרב, בעקבות דרישתם של כמה הורים להחליף את ההברה הספרדית שהייתה נהוגה בבית הספר בזמן התפלגות ולימודיו החדש, בהברה אשכנזית. הוא כתוב על כך לרבי בפקך שהגיע ביחידות, והרב ששל זו את בתוקף.

– "הרבי אמר לי שלא להחליף, כיון שם יחליפו – מיד יקומו קנים מצד זה, וקנאים מצד זה, ותהייה ימלחמת מזויה". פעם – הסביר הרב – זה היה עניין של משכילים, והיה צריך להלחם על כך בנסיבות

דוגמ בית הספר היסודי לבנות "בית רבקה" – מלבורן

公报員们热心助人，帮助他们学习和进步。他们通过各种方式与学生互动，包括定期的讲座、讨论会和个别辅导。公报員们还组织了各种活动，如运动比赛、音乐表演和文化展览，以丰富学生的生活。

例如，在一所公立学校，公报員们组织了一个名为“梅尔科斯”的项目，旨在通过提供额外的学术支持和社交活动来帮助学生取得更好的成绩。

公报員们在学生中享有很高的声誉，他们的努力和奉献精神得到了广泛的认可。

מרכז לענייני חינוך ו"בית חייה מושקא" – מלבורן

מורוסיה, שהחינוך הקומוניסטי שקיבלה

הותיר בה חותם عمוק, והיא לא הייתה

מוכנה להתפלל. היא טענה שהיא לא מאמינה

בזה, וכשהר כבודה היה מתפלל, הייתה

קוראת בספר הרומי, הלקוח להתייעץ עם הרב

סרברנסקי, והוא אמר לי: תעוזוב אותה,

שתקרו באספר הרומי, העיקר שתשתמש למדוד

בבית ספר היהודי. היא המשיכה למדוד אצלנו

עוד כמה חודשים, עד שיום אחד, ללא הודעה

precedentemente, מוקדמת, הפסיקה להגיע לבית הספר.

"כעבור כמה שנים סייר לי יידי הרב

חיים אלעוו גורליק כי זוג עולים מרוסיה

שביקשו להינשא הופנו אליו לבדיקת

הידמות. מבט ראשון לא נראה שיש

לهم איזשהו מושג ביחסות, ולכן אמר שאל

את הכלת אם היא יודעת מה זה מקווה,

התפללא מWOOD לשמעו תשובה חיובית. הוא

הביאה לפניה את פלייאטו, והוא סיפרה לו

שהיא למדה מספר חודשים בבית הספר

הרב גורליק צה ורבקה את התפילות

ולימודי הקודש. קיבלה הרבה מושגים

ביהדות. הוא התעניין לדעת אם היא גם תלך

למקווה, והיא השיבה בחוויה... שנה אחר-כך,

בשנולד הזוג המאושר בן – הם ערכו לו ברית

ופדיון הבן!

"כשאני שומע זהה טיפה, וידעו שאילו

היתה לומדת בבית רבקה, לא היה לה שום

מושג על יהדות, והיא הייתה מתחנת עם גוי

ר"ל, וממי מדבר כבר על ברית ופדיון הבן –

זאת נקודת אור גדולה", מסכם הרב גורליק.

אימפריה של מוסדות

הייתה הפנים של הקהילה החב"דית

מתרכזים סביב הכול, בראשות הרב חיים

צבי גורן, שם יושבים שלושה מנינים של

"ככל, עצם העובדה שהורה מסוים שלוח את הילד שלו לבית ספר חב"די, מוכיחה שהוא מעוניין שהילד שלו קיבל את האווירה החסידית של בית הספר. אנחנו רואים את זה ביום-יום. כאשר ילדים מבטים יומם הולדת, כל חברינו מזכירים למדריון מן בעל השמה, והוא כהורייו דואגים שככל המאכלים יהיו כשרים למדריון. לאידך, כאשר בעל השמה מבית חב"די,

הרי עברו הילדים האחים זאת הזדמנות לחותם מקרוב את הווי החיים חב"די.

"בסק הכל, אחרי ההתמודדות עם האתגר הזה, הילדים חב"דים רק מרווחים מזה. השנים בהן הם מתהננים אצלם שנים של חינוך לשיחות. בהכנות המהננים, מזמינים הילדים חב"דים רבים את עמיתיהם לשבתות, או סתם להכנסת שיעורי בית וארחות עבר, וכך הם חוזים מגיל צער את עובdot השיחות".

מספר התלמידים במוסדות חב"ד במלבורן (למעלה מ-500 בנות בבית רבקה, ומספר דומה בישיבה-קובלגי) – מספיק תיאורתי לפתיחת שני מוסדות, אולם אצל הרב גורליק זה לא בא בחשבון: "חס ושלום חלקיק", הוא מזעיק. "זה הרי היפך כל תורה חסידות חב"ד".

ובכל זאת, איך מתמודדים? לדבורי, רק בזכות שפע הרכות של הרבי הוא מצליח לנוט את המוסד בהצלחה כה רבה. "מי שידוע את הקשיים שמתעורריהם בחינוך הנעור בימיינו, ובפרט בבית ספר מעורב שלנו – מבין שההצלחה הנפלאה שלנו אינה טبيعית כלל וכלל. זהה הצלחה ניסית, שאין לה שום הסבר הגיוני מלבד ברכותיו של הרבי, שניתנו תמיד ביד רחבה.

"אני אומר שאין בעיות", הוא מבהר, "זה יהיה שקר. אבל בהתחשב בנסיבות העדינה שבאה לנו מוחנים את מאות הבנות – אני יכול להיות גאה בהצלחה שלנו, ויחד עם זאת לחזור ולומר שאנו רואים כאן ניסים גלויים ממש".

MASTER, שגים באותו מקרים בודדים של שלון, יש נקודות או: "היה זה בתחילת עובdot כמנהל" מספר הרב גורליק. "הגעה אליו תלמידה בת שש עשרה, עולה חדשה

מאמר חסידות הוא הוראה מלמעלה

בשנים הראשונות לאחר הסתלקותו של כ"ק אוזמורי הרה"ק מוהר"ש היה כ"ק אומיר הרה"ק [אדמו"ר מהורש"ב] אוכל ביום שישי בלילו וגם בשבת ביום כבודامي זקנתי הרבנית רבקה. ובשנים שלאחריו זה היה אוכל שם רק בשבת ביום.

ההדלקה בפתח הדלת

הוּד כ"ק אומיר הרה"ק [אדמו"ר מהורש"ב] היה נהוג להדלק את נורת החנוכה בפתח הדלת שבין חדר אחד לשני. ולא היה מרווח כאשר מישחו שאינו מבני הבית היה נוכח שם.

לימוד גمرا לאחר ההדלקה

לאחרי ההדלקה היה הוּד כ"ק אומיר הרה"ק נשאר לשבת אצל הנורות בערך חצי שעה. לאחר מכן היה הוּד כ"ק אומיר הרה"ק הולך הביתה ולומד שעה או שעה וחציו שיעור גمرا, לאו דוקא מענני חנוכה, אלא על סדר הש"ס שהוא לומד.

שאמר בשבת עבור בניו בתוספת ביאור. ויהי אומר טעם מדוע הוא חוזר את המאמר. בכלל מאמר חסידות הוא הוראה מלמעלה.

שייה "בא בימים"

יום שלישי [בלילה] ויום רביעי הוא hari shi'ach (כבר) לשבת, אך צרכיך להתייען ביום שלישי וביום חמישי ושישי, כדי שייה "בא בימים", "ער זאל דורכענען אין די טאג'" (שהוא יבוא בתוך הימים), לא שהימים יבואו בו, דהיינו ישיה מבורג יותר.

הדלקת הנרות בבית אמו הרבנית

הוּד כ"ק אומיר הרה"ק [אדמו"ר מהורש"ב] היה מדליק את נורות החנוכה בבית אמו כבודAMI זקנתי הרבנית רבקה, וגם ביום שישי ערבע שבת קודש היה מדליק שם את נרות החנוכה, הגם שלא אכל וישן שם.

לקראתימי החנוכה הננו מדפסים
- בפרסום ראשון בלבד"ק -
שיחת הרב היי"ץ מליל שבת קודש
פרשת וישב שבת חנוכה ה'תש"ו

מוגש ע"י הרב ברוך שלום כהן
בעריכת י. בן ברוך

זמן אמרת מאמר חנוכה

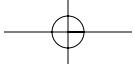
מאמרי חנוכה בכלל נאמרו בש"ק חנוכה ולא ביוםות החול. אך לעיתים היה קורה שכ"ק אומו"ר הרה"ק [אדמו"ר מהורש"ב] היה חוזר ביחידות אותו מאמר (שאמר לפני זה בשבת קודש) עם ביאורים ביוםות החול של חנוכה.

התועדיות ביום החנוכה

הוּד כ"ק אומיר הרה"ק הצמח צדק היה מתוויע באחד מימי החנוכה עם ילדיו, גם הוּד כ"ק אומיר הרה"ק מוהר"ש היה נהוג כך, אך הוא היה עושה בקיורו נמרץ. בכלל אצלו (אצל כ"ק אומיר מהר"ש) היה הכל בקיורו. גם הוּד כ"ק אומיר הרה"ק האמצעי היה מתוויע בקיורו.

מאמר חסידות הוא הוראה מלמעלה

הוּד כ"ק אומיר הרה"ק מוהר"ש היה נהוג לפחות ביוםות החול את המאמר

לעשו גם כן קראו "רב"!

באסיפה שנערכה בפטרובורג, אמר הود כ"ק אוזמוייר הרה"ק מוהר"ש לאחד הרבניים: לעשו גם כן קראו "רב"!! – והוא אמר לו זאת ברבים.

להאזין למה שהנורות מספרים!

הוד כ"ק אוזמוייר הרה"ק [אדמו"ר מהורש"ב] סייר שפעם אמר לו הود כ"ק אוזמוייר הרה"ק מוהר"ש: מען דארך זיך צוהערן וואס די ליכטלאך – נרות חנוכה – דערצילין! (צריך להאזין מה שהנורות – נרות החנוכה – מספרים!).

אימורה חסידות מחיה את האדם!

צריך לרשום את האימרות, לא רק את האימרות אלא גם את הפתגמים, אימורה (חסידית) ממש מחיה את האדם!

(1) שיזה זו נדפסה באידיש כחומרה לקונטרט מאמר "ברוך שענשה ניטים" לכ"ק אדמור'ץ החז"ק צדק ברוקלין תש"א, בתוספת העורות מכ"ק אדמור'ץ מלך המשיח. - והיות שהקונטרט איננו נמצא לאין מזדיינים הננו שיזה זו לראשונה מתורגם ללשון הקודש.

(2) אولي הכוונה – יומ שליishi בלילה – או רביעי, ראה גם "היום יומ" כ"ג כסלו. – הערת כ"ק אדמור'ץ מה"מ.

(3) צ"ע בברכה, או לא. הערת כ"ק אדמו"ר מה"מ.

(4) בשנת תדרמ"ו (ראה מפתח מאמרי מהרש"ב ע' 7). הערת כ"ק אדמו"ר מה"מ.

כ"ק אדמו"ר מוהר"ץ בעhnoca האחרון בחיים חיותו בעלמא דין

סמק על זכרונו

הוד כ"ק אוזמוייר הרה"ק [אדמו"ר מהורש"ב] אמר, שהוא יכול יותר מאביו הود כ"ק אדמור'ץ הרה"ק מוהר"ש ביחסות מאשר קיבל ממנו ברבים, אך הוא לא רשם את זה, כיון שסמק על זכרונו. מאוחר יותר צבר לו ("באנג געתטההן") על אשר לא רשם את זה, הוד כ"ק אוזמוייר הרה"ק היה בעל זכרון.

מעיינות החסידות מטהרמים את הטמאים

תורת החסידות מטהרת את הטמאים, מה הם הטמאים צריך לומר בחשי. אך רק נשמה חדשה דעתיקות – הכוונה על הוד כ"ק רבינו הזקן – היה יכול לפתח את המעיינות.

ציווה את זוגתו להדליק נרות

כאשר הוד כ"ק אוזמוייר הרה"ק [אדמו"ר מהרש"ב] היה צריך לנסוע מהבית לחנוכה, היה מצווה את זוגתו כבודAMI הרבנית אשר הגם שהיה תשמע את ברכת הדלקת נרות החנוכה ממשהו אחר – מהగברים, בכל זאת שהיא תלדיק עצמה את נרות החנוכה בנפרד.

גיל התחלת הדלקת נרות

בבית רביו היו נהגים להתחיל להדלק בעצם נרות חנוכה בשנה לפני פני הבר מצוה – משום חינוך. אניini זוכר בביירו מתי החילווטי להדלק בעצמי את נרות החנוכה, אם זה היה בחיי ביאלא, או תיכף אחרי אלטאות.

מה פעולה בו החסידות?

פעם שיבח חסיד אחד חסיד שני לפני כ"ק אוזמוייר הרה"ק הצמח צדק – הוד כ"ק אדמור'ץ הרה"ק מוהר"ש גם היה נוכח שם – ואמר עליו אשר הוא לומד חסידות.

אמר על כך כ"ק אוזמוייר הרה"ק הצמח צדק: יותר טוב מכלום, אך מה החסידות למדתאות?!

פעם שיבח הود כ"ק אוזמוייר הרה"ק מוהר"ש מישחו לפני הוד כ"ק אוזמוייר הצמח צדק, ואמר שהוא פועל בחסידות (טוט אין חסידות).

ענה לו הוד כ"ק אוזמוייר הרה"ק הצמח צדק: נו, ומה פעולה בו החסידות?

"מאפילה לאור גדור" – "הברות הלו אנו מدلיקין"...

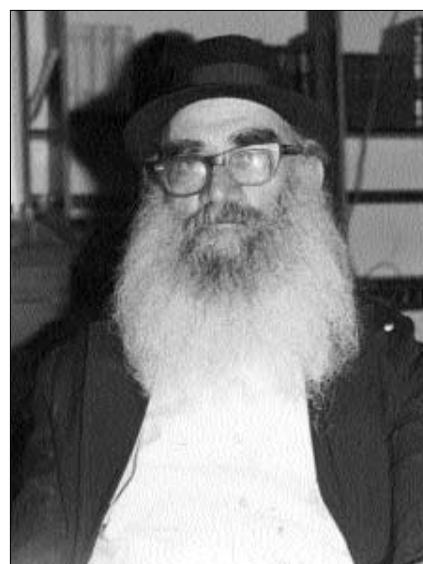
עמדנו כולנו רועדים בשתי שורות משנה צדי הנרות. השוטר שהיה סופר אותנו פעמים ביום היה איש רע ובעת המניין היה מבית בפני כל אחד מהאסירים וננהנה כיצד האסיר הולך ונמוג מיום ליום. ואם באותו יום היה מבית בפנינו היה בודאי מבחין במעשה, רואה את הנרות, והיה מעוניין אותנו כולנו, כפי רשותו

מאט: הרב מנחם מענדל גורליק*

אני מدلיק נרות חנוכה, בקערות של לחם ופטילה מצמר לא מעובד ובחמאה. והכל בדרך ניסית. כך היה לערך כל שנה. אבל הנס העיקרי הוא זמן ההדלקה ועל כך אסף מה אירע בשנה האחרונות לשיבתי במחנה העבודה.

היום היה ערב שבת קודש. נר שישי של חנוכה חל בליל שבת קודש. צריך להדלק ששה נרות. זה הרבה. ודוקא בשעה שתאיםacha'z ולא יאוחר. כי שם בצפון הרחוק היום קצר. ושתיים אחר הצהרים זה סמוך לשיקעת החמה. אבל דא עקא – שיטופים את האסירים פעמיים ביום בבוקר ובצהרים, למען ידעו כי לא נפקד ממנו איש. ובעיקר שימושו לא איבד עצמו לדעת.

והנרות חנוכה שלוי, מקרעות של לחם גס ופטילה מצמר גפן גס, ומהתיכת חמאה לא נקייה. אלו חומרים לא דולקים בשקט כמו שמן זית נקי – אלא ברعش ובפצופים. וכשהשוטר המונה את האסירים נכנס לתאי, אם ישמע או יראה את הנרות הדולקים איזי אחת דעתו של כל האסירים הנמצאים בחדר זה לעונש הנקרא "קארצער". דהיינו כולם מוכנסים לחדר ללא רি�צפה. מלא בוץ סמייך שמניע עד הקרטוליות ונותנים לחם צר עוד יותר, חצי מהנורמה. ומים לחץ כוס אחת ליום. כל זה ממש חדש ימים!

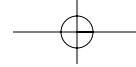
זה הם היו בולעים בשקייה ובולעים כל פירור מלחמת הרعب הנורא ששרר במחנה. וחס ושלום אם השוטרים היו מוצאים את זה לא די שהיו גוזלים ממני הכל, אלא היו עוד מאשים אותם זהה שאני מתכוון לברוח. ואת זה אני מכין צדקה לדרך, אז היו מעוניינים אותי בעונש כבד על ניסיון בריחה. אבל תזדה לך-ל הם לא מצאו את הלחם החמאה והבגד שהחבאתי.

חנוכה תש"ג. במחנה עבודה בצפון הרוחק.

אני נמצא במחנה עבודה בצפון הרוחק ברוסיה. הכל גולו ממוני הרשעים, הטלית והתפליין וגם את הסידור. אבל נרות חנוכה הדלקתי בכל הזמנים שהייתי שבוי בידי הרוסים, ובכל שנה ובכל פעם בנס מיוחד.

החלמתי הייתה נחשוה, נרות חנוכה אדליך! ברם, מאין אקח שמי? ומماין אשיג פטילות? והנה בחודשים לפני חנוכה, התחלמתי להכין את נרות חנוכה שלי. מהלחם הצר שננתנו לנו בכל יום כ-200 גרם, צמצמתי וקימצתי מעט בכל יום. וממנו עשית כמו קערות עבור הנרות. מתוך בגד שהיה עמי הצלחתי להוציא חתיכת צמר גפן לא נקי שיישמש לי כפטילה. והשMISS מחתיכת החמהה שהיו נותנים לנו כל יום בערך 30 גרם. זה ישמש לי כשמן לנרות חנוכה. וכל הכהנות הללו היו בדרך נס. כי שם במחנה אין אפשרות להחביא שום חפץ או מזון כלשהו אלא בכיס. ואם האסירים היו מוצאים את

* נכתב ע"י הרב מ"מ גורליק ז"ל, התפרסם לפני שנים ספורות בעלון ברוסית ונכתב עbor עולים חדשים למען יידעו את מסירות הנפש עברו קיום מצוות התורה.

אם נצייר רק בקווים לבנים וזהרים גם אין זה אפקט. ורק כאשר הרקע הוא מצבעים ומגוונים שחורים ומעכבים. ועליהם מצירים קווים יפים ומזהרים לבנים ובוהקים איזי הציור מרהייב ביופיו ונهاיה אפקט הכי גדול ויפה.

•

הנה לאחר כמה שנים-נגמר הציור הזה. ברוך השם. יצאתי ממחנה העבדה.

ואחר עוד שנים של תלאות בבית הכלא הגדול – מדינת רוסיה שהיא נקרת בית הכלא – בין-לאומי, תודה לך-כל-יצאת משם לגמרי, לחירות. ובאתי לכ"ק אדמורי מליאבוואויש שלייט"א. והוא שלח אותי בשליחותו "מצבע חנוכה" לחלק נרות חנוכה ולהסביר את מהות החג בין היהודים ברוחבי אריה"ב.

נסעתי בשליחותו למיאמי-ביסטר פלורידה. יחד עם עוד חמידים ערכנו טקס הדלקת נרות חנוכה, במקום מרכזי בהשתתפות למעלה מ-500 יהודים, איתם שרנו הנרות הללו בקהל ואפלו ברמקול. רקנו ובכינו בדמעות של שמחה שזוכינו לכך. והנה הדמעות האלו מתעלבות יחד עם הדמעות של אותן הנרות חנוכה שהדלקתי במחנה העבודה ברוסיה. וזה מהוה ציור שלם וمبוקע ביופיו.

"**כיתרונו האור מן החושך**". זה באמת ימאניה לאור גдол". בזכות זה נזכה כולנו "מאפילה לאור גдол". בזכות זה ישראל שיחיו, להדלק נרות בחצרות קדשך, על ידי כהניך הקדושים, ולהודות ולהלל לשמק הadol, על ניסיך ועל נפלאותיך ועל ישועותיך בביית משיח צדקנו בגאותה האמיתית והשלימה בקרוב בימינו ממש.

נפתחה הדלת והשוטר נכנס

במרוצחה והוא הולך במהירות

מהפתח עד סוף הצריף ולא

הבית לעברינו. וכולנו

עומדים ורודדים מאימת

נרות חנוכה, הדולקים

ברעש. והוא בשם שנכנס

במרוצחה נך יצא במרוצחה.

לא ראה ולא שמע כלל

ראה ולא שמע כלל.
כשנסגרה הדלת אחריו – אז פרצנו כולנו בבחני חרישי למען לא ישמעו השומרים. רקנו כל אחד על מקומו, כי מרוב הציפיות לא היה מקום לרകוד... וכך רקנו ובכינו בדמעות מזוגות בצעיר ויסורים וגעוגעים כל אחד לבני משפחתו.
ומצד שני – שמחה וועליצות נשענחנו והדלקנו נרות חנוכה אלו. והדמעות האלו הקביה סופרנו ומניחן בבית גניו כמ"ש דוד מלך ישראל בתהילים "שימה דמעתי בנאך הלא כספרתך".
וזהו הרקע ל"ציור" הזה – "נרות חנוכה" רקע עצוב ומכאי לב... אבל ה"ציור" עוד לא נגמר – הלא אם נצייר ציור רק בקווים מעכבים ושהרים אין בו אפקט כלל, וגם כשם שנכנס במרוצחה כך יצא במרוצחה. לא

ואם כן מה עלי לעשות?

בציריך היו כ-100 אסירים, והנה הקב"ה ברוב רחמייו נתן לי חן בעני חבירי לזרוף על אף שורבם היו גויסים. כמובן פה אחד עודדו אותו – תדליך ויהי מה; נדליך את נרות חג הניצחון. סמל ניצחון של מעתים על הרבים וחלים על גיבוריהם.

את הלחם חילקו לנו בכל יום בככרות שלמים והאסירים חילקו בעצם את הלחם. באוטו יום שני החלטנו לא לחלק את הלחם עד הצהרים. והנחנו כל היכרות על השולחן-ונר. והם היו כען מכסה וMASTER, לנורות. אבל מה יהיה על הרשות אם ישמעו את הנרות מה יהיה עליינו בכל אופן החלטנו לקיים את הדלקה במסירות נפש, הלא החיים כבר הולכים וצעדים בין כך ובין כך... האסירים אמרו לי תדליך ותתפלל עברו לנו לבורא עולם שעצא מכאן בקרוב.

הדלקתי וכולי רוע – וכולנו רועדים... ואני מבקש ומתחנן מה, הרחמן הוא יעשה לנו ניסים, הראה נא לכולם כי יש אלוקים בארץ...

עמדו לנו רועדים בשתי שורות משנה צידי הנרות. השוטר שהיה סופר אותנו פעמים ביום היה איש רע ובעת המנון היה מביט בפניו כל אחד מהאסירים וננהנה כיצד האסיר הולך ונמנוג מיום ליום. ואם באותו יום היה מביט בפניו היה בזדיין מבהיר בנסיבות, רואה את הנרות, והיה מעוניין אותנו כולנו, כפי רשותו. אבל היום מה קרה לשוטר? נפתחה הדלת והשוטר נכנס במרוצחה והוא הולך במהירות מהפתח עד סוף הצריף ולא הביט לעברינו. וכולנו עומדים ורודדים מאימת נרות חנוכה, הדולקים ברעש. והוא

דמות חסידית

"ר' יונה אידלקוב"

- כך כינה הרבי מלך המשיח את החסיד ר' יונה אידלקוב בחייו וכשהלך לבית עולמו כתב עליו הרבי את התואר הנדריר "ורבים השיב מעון" ● לקראת יום היארכזיט של ר' יונה, ז"ך כסלו, מביא "בית משיח" את סיפור חייו של חסיד ועסקן מון מיוחד שעשה ימים ולילות למען הפצת יהדות וחסידות בכל מקום ● הוא היה ידוע בקשרים הענפים שרכש בצלמת הממשלתית של מדינת ישראל, והוא הגיע עד לשכתו של ראש הממשלה בן גוריון ● דמותו של חסיד אותנטי, תוסס ומרתק...

מאת: שניאור זלמן ברגר

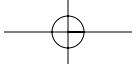
اشתו שדרשה את עזרתו בבית. משיח ידחה את הטענה — אשתו של ר' יונה הייתה בעל יסורים ובכל זאת הסכימה בשמה שבעליה יכתת את רגליו מבוקר עד ערב למען הפצת המעיןנות. החסיד החמישי יודה על רגליו לקרואת המשיח, ויטען על מחלותיו שהציקו לו כל העת — יבטל המשיח את דבריו "ווכי הייתה בעל יסורים יותר מר' יונה?" — ישאל מיניה וביה ...

ר' זושא וילימובסקי היה ידיד נפש של ר' יונה אידלקוב, עמו פעל בעסקנות בהפצת המעיןנות, יחד צאו את הכהר בשעות הבוקר וחזרו אליו בשעות הערב המאוחרות כאשר כל שעתה היום עסק בפעולות למען הכלל. גם כשר' יונה חזר לכפר חב"ד והיה רואה אי-ימי מאנ"ש שהפסיק לחיך כימים ימימה, מיד היה מבכר מה אירע ומגיש לו עוזרה ככל הנדרש — — —

הרה"ח ר' יונה אידלקוב

כך היה החסיד ר' זושא הפרטיזן אמר על ידיד נפשו ר' יונה אידלקוב: כמשיח יתגלה בקרבו, יישב המשיח וידונו את החסידים מה עשו למען הפצת המעיןנות. לצדיו הוא יושיב את ר' יונה. כל חסיד יבוא ותירוץ עמו: הראשון יאמר — אני לא עסكت בהפצת המעיןנות די הצורך כיון שהעברית שלי משובשת; יאמר לו המשיח — הנה, ר' יונה גם לא ידע עברית ולמרות זאת עסק במרץ בהפצת המעיןנות. חסיד שני יתרכז מכיוון שלא היה גאון בוגלה וחסידות, لكن לא יכול ללמד אחרים. יאמר לו המשיח — גם ר' יונה לא היה גאון, ובכל זאת עסק במרץ בהפצת המעיןנות מבוקר ועד ערבות. השליishi יטען כי ילדיו היו חולדים. יאמר לו המשיח — והרי גם בתו של ר' יונה הייתה חולנית ומכל מקום עסק במרץ בהפצת המעיןנות. הרביעי יאשים את

העיר, ובתוכם את ביתו של ר' יונה. את ר' יונה וזוגתו ובתו הכניסו לחדר קטן, ובשני החדרים האחרים התמקמו שמונה קצינים נאצים שגורו במקומות תקופת ניכרת. הקצינים הגරמנים אילצו את בני הבית ללכט אל השוק ולקניות עברים מצריכי מזון בהם חשקה נפשם, בהאיים בהם תנוק כדי אiomים באקדחים שלופים. מובן שכל האורחות היו צרכות להיות בזמנים מודיים – אך אם אבי היה לבני הבית.

mdi יום נלקחו צעירים וצעירות יהודים בכח מביתם על ידי החילים הנאצים ימ"ש, והם הובילו ליער סמוך שם נורו למוות.

באחד הימים הורו גם לבתו של ר' יונה, אז כתלי, לצאת אל העיר עם יהודים נוספים על מנת להרוגם, אבל בסגנון הצלחה לחמקן מידיהם עם שתיים מחברותיה. היא חזורה הביתה וחמי ר' יונה החביה אותה במוקם סתר. זמו רב סבלה מהפחדים עקב חד המות בו הייתה שרואה במשך כמה שעות.

תקופה קצרה לאחר כיבוש העיר ווסטוב, העמידו ראש העיר הקומוניסטים, רכבות מיוחדות עברו תושבי העיר כדי שיוכלו;brורם למקומות רחוקים יותר, ובכך לא להיות חשופים לסכנות המלחמה.

באוטה עת התגורה ר' יונה רוסטוב משפחה יהודית בת שמונה נפשה יחד עם הסבתא

לאחר התיעוזות עם רבוי יצחק התאוסף מנייןחסידים ובתוכם ר' יונה. הם קיבלו על עצם תענית באותו יום, הטהרו, ובשעתليلת מאוחרת הלכו לבית-העלמין. הכל ידעו כי מעשה זה מהוה סכנה, כיון שהשליטונות הבולשביקים לא נתנו יותר לעשות כן. למורת הקור, האפילה והגשם החוק פעל החסידים במסירות נפש. הם ביקשו מהילה והחלו לחפור. שלושה ירדו פנימה ואחרים עזרו מסביב. הטלית הייתה שלימה וכיסתה את פני הקודש והז肯. לימים סיפר ר' יונה כי הגוף הקדוש היה בשלמות מרופת שחלפו עשרים שנה מאז ההסתלקות. עוד באותו לילה השלימו החסידים את מלאת הקודש, וכן העבירו את קבריהם של החסידים הרבים שמואל גוראריה ע"ה והרב נתן גוראריה ע"ה.

כשהיה ר' יונה מספר על אותו מעמד, היה מתרגש וدموعות עליו בעיניו.

מספר הרב ישראלי סלזון, חתנו של ר' יונה: בשנת תש"ג ערכו הנאצים מצור על ווסטוב, ולאחר מכן כבשו את העיר בסערה.

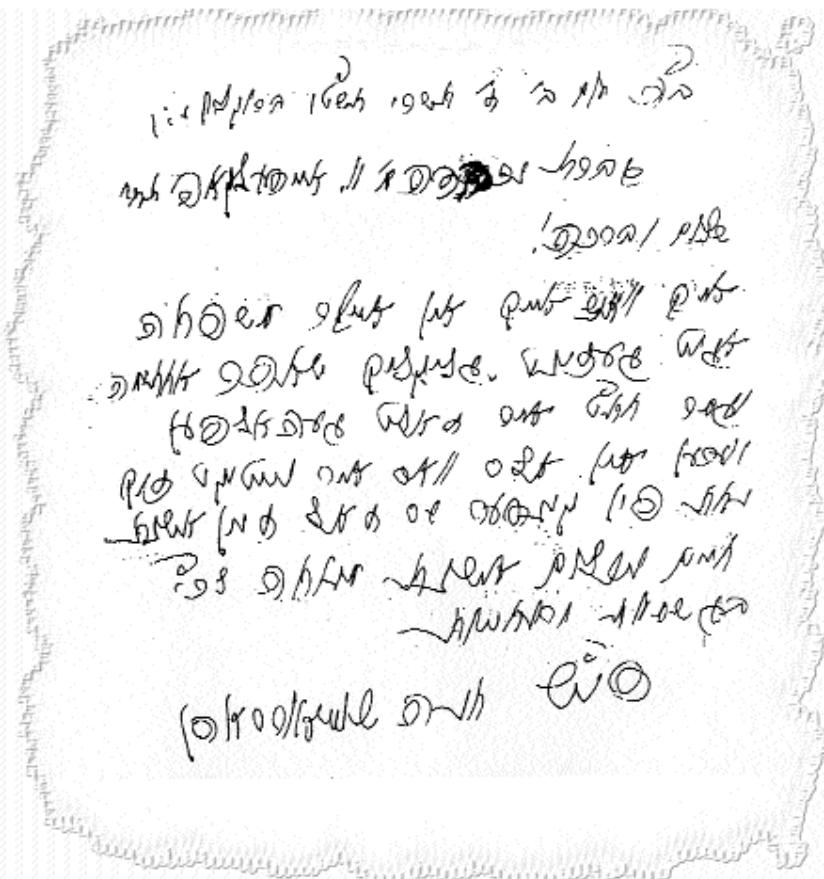
לאחר שהנאצים נכנסו לעיר, הם היו זוקים למקומות מגוריים עבור החילאים שלהם. לשם כך חרימו דירות רבות של תושבי

דמונו של ר' יונה הייתה דמות חסידית, ייחודית באופיינה. הוא נולד בניקוליב לאביו הרב יהודה לייב ואמו שרה. הוריו היו יהודים יראי שמים, וגומליחסדים בגופם, נפשם ומנונם. בצעירותו העתיקה משפחתו את מקום מגוריה לעיר ווסטוב שבروسיה, שם נتواuden לעדת חסידי ליאובויש, ובתוך תקופה לא ארוכה היה לחסיד נלהב.

לא ידוע הרבה על ימי ילדותו מאחרו מס' הברזל, מלבד מה שהעיד על עצמו באחת ההזדמנויות כי גם שם שמר על חי תורה ומצוות בכל מחיר. הוא התגורר ברוסטוב, ועל כך כונה "ר' יונה ווסטובר".

בהגיעו לגיל השידוכין נישא לרעייתו מרתה, האשעה שעמדה לצידיו במסירות כל אורך חי העסקנות שלו.

ר' יונה זכה להיות בין עשרת החסידים שהשתתפו בהעברת ציונו של כ"ק אדמור" הרש"ב לאחר שהשליטונות החלו להרס את בית העלמין היישן ברוסטוב בו היה האוהל של הרבי. בעקבות זאת פנו כמה חסידים בשאלת לאדמור"ר הריני"ץ מה לעשות, והתשובה הייתה להעביר את ארון הקודש אל בית העלמין החדש ברוסטוב, כאשר את כל הפרטים ההלכתיים יש להיוועץ עם הגאון הרב לוי יצחק שנייאורסון.

צלום ממכתב הרבנית הצדקנית מרת חנה ע"ה לאשתו של הרב יונה אידלקוב

הקשר של גב' אידלקוב עם הרבינית חנה

קשר יהודי היה בין רעייתו של ר' יונה ז"ל לאמו של כ"ק אדמו"ר הרבינית הצדקנית מרת חנה שניאורסאהן ע"ה. שתייהן קיימו התכתבות רצופה ומענינית. וכן כתבה הרבינית חנה באחד ממכתביה לגב' אידלקוב (בתרגום חופשי):

להנכבד מה' אידלעקאפ

שלום וברכה:

קיבלתי את מכתבכם, אני שמחה מה שתכתבת עלייך ועל החיים שם בכלל. זה מעניין אותי לדעת. אני מאהלת לך בקיין בריא, בריאות ונחת מהילדים כמו שאת מאהלת לעצמך. עצת מeahلت אני לכם יו"ט כשר ושם, במנוחה בתוך כ"ג.

דו"ש חנה שניאורסאהן

פרישת שלום עם ברכת חג לבעלכם יהי' הנ"ל.

של ר' יונה, ר' זאנוויל, שהוא בן שמונה של זאנוויל שנסה להמלט מהשוטרים ולהגיע לבתו של ר' משה לברגר שהתגורר בעיר והלה נסה לעזור לו.

שוטר חמוץ לקח את זאנוויל מתנתת הרכבת, ור' יונה ומשפחתו לא ידעו את נפשם מצער ועגמת נשף. השוטר העלה את הבוחר לאסור את הבוחר. לרוע המזל, הוא היה בזמן שירות צבאי, ודינו היה בחיל שערק – מוות! ר' ישראל סלוון הצליח להחוש על אוזנו במרכזי העיר. למרבה המזל ברכבת שרה

שהיתה זקנה וחולה. מביטם ועד לתנתת הרכבת הייתה דרך ארוכה, ומכיון שאי אפשר היה להשיג כלי תחבורה, והסבירה לא היתה מסולגת לлечת את הדורך הזאת – החליטו כולם לותר על מנוסתם ממוסטוב ולהישאר בבית, העיקר שלא להשairo לבדה.

חמי ר' יונה, כשהלך עם בני משפחתו לתנתת הרכבת, ביקש מאבי המשפחה שלכל הफחות יתן בידו את בנים בן ה-12, יחזקאל שמו, והוא יקח אותו עמו. האב הסכים ברצונו ונתן את בנו לרשות חמי. ואכן, משפחת אידלקוב הצליחה לבrhoח ממוסטוב אל מקום בטוח יותר בתוך רוסיה.

בתום המלחמה חזרו חמי ומשפחתו לרוסטוב. השכנים הגויים סיירו כי הנאצים הוציאו את כל בני המשפחה מהבית, העמידו את כולם בשורה ישרה וחיסלו את כולם בצרור יוות. הי' יקום דם. כך נותר יחזקאל הנער נציר יחיד מכל המשפחה, הודות לר' יונה שהצליח ברגע האחרון מגיא ההרגינה. כיום הנער הוא אב למשפחה ענפה בארץות הברית.

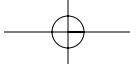
בסיום המלחמה הגיעו ממשלת ברית המועצות עם ממשלה פולין להסכם לפיו כל אזרח פולין שנאלץ לבrhoח מאיימת הנאצים בעקבות זאת חזרו אזרחי פולין לארצם, ובתוכם יהודים רבים. אנ"ש החליטו לנצל הזדמנות זו ולמצאת מקלט בתודאות פולניות מזויות. רבים מאנ"ש הגיעו לעיר הגבול לMBERG, ממש הבריחו את הגבול.

ר' יונה אידלקוב המתין עם משפחתו ברוסטוב כאשר חתנס, ר' ישראל סלוון נסע למברג כדי לסדר את המסמכים. לאחר שנה של המתנה קיבל ר' יונה את המברך המוצפן הבא: "כל צרכי החתונה מוכנים, אפשר לבוא לחתונתך..." הרמז היה ברור למדי – אפשר להגיע למברג.

ר' יונה ומשפחתו הגיעו לליבורニア אז התבර כי כבר אין אפשרות לצאת. ר' ישראל סלוון לא אמר נואש, וכעבור זמן קצר סייר מסמכים מזוייפים חדשניים לכל בני המשפחה – בעורת שוחרד וביסיכו עצמי גבוה. הם יצאו דרך ציר הגבול ראווא-רוסקה.

שתי המשפחות עלו על הרכבת והריחו כבר את השחרור מרפובליקת המועצות. כשהגיגו לגובל, הורדו כל הנוסעים מהרכבת לשם ביקורת גבולות. השוטרים לקרו את הפספורטים של הנוסעים וערכו רשימה מדוייקת. בתום הביקורת נצטו הנוסעים לעלות על הרכבת הפולנית, לפי הכרזת השמות.

ש��ראו את שמות משפחת אידלקוב, אירעה תקלת חמורה. ברשימה כתבו על בנו

כפר סבא ועוד. המקורות הכספיים היו דלים והם חתכו כל פרוטה כדי שהמפעל הזה יתפתח וישגשג. הם עצם סבבו בין החדרים' דאגו לתוכן הלימודים, לאנשי חינוך ולתקצבים. אני יכול להגיד שהרבה פירות טובים יצאו מיהדרים' הללו. ובין הפכו לשומרי מצות ויש שהיו להחסידים של ממש. אחד מאותם תלמידים מכחן כוון בראש כולל ידוע בארץ.

"רי' יונה לא נח ולא שקט, ועשה הכל שביכולתו למען הפצת המיעינות. הוא בא לעזרת מוסדות החינוך בארץ הקדש, וואר רבות לתושבי כפר חב"ד, כאשר לשם כך נפגש עם אישים רבים וחשובים. הוא היה יוצא מביתו שבכפר חב"ד בשעה מוקדמת בבוקר וחוזר באוטובוס האחרון. כਮון שהוא לא הרשה לעצמו לנסוע במוניות כיון שחס על כספי ציבור.

"הנסיעות שלו נעשו בדרך כלל ברכבות ובאוטובוסים, ולמרות שהיא זה שניים רשות קודם הכרזת מצע תפילין, היה מניה תפילין עם הנוטעים בכלי התחבורה הללו. לעיתים קרובות פקד מוחנות צבא כדי להניח תפילין עס החילילים. הוא גם העמיד דוכן להנחת תפילין ברחוב אלנבי בתל אביב וקירב אישית יהודים רבים לתורה ומצוות".

אחד מdagותיו של ר' יונה הייתה שיהודים רבים ככל האפשר ילبسו ציצית כשרה למהדרין. לא מעט מאנ"ש זוכרים אותו כיצד היה בודק כל ציצית שקנה אם יש בה 8 חוטים שלמים למהדרין, ועל כך זכה לכינוי היהודי "רי' יונה כפול שמונה"...

הרבי מלך המשיח הראה לו קירבה מיוחדת, בתהנוודויות, ביחידיות, וכן בעשרות מכתבים שלחה לו במשך שנים. בכמה אגרות שכתב הרבי לעסקנים בארץ, כתוב הרבי שלא יחכו עד שיתנו להם הוראות מפורחות וכדי שייעלו במסירות רבה כדוגמת ר' יונה איידלקוף...

על ההנה שפעולותיו גורמות לרבי נתן למד ממכتب אחד מני רבות שלח לו הרבי ("אלול תש"י") "במענה על מכתבו מב'

וקשרתם לאות על ייך והיו לטופת בין עיני
כל הבניין חסלון באדר יפה

תצלום של הרב יונה איידלקוף בשער עلون להנחת תפילין

באופן המתאים בגשמיות וברוחניות". (יב' אלול תש"י).

ר' יונה ובני משפחתו עלו לארץ והתיישבו בכפר חב"ד. בארץ מצא ר' יונה קר נרחב לפועלות בהפצת המיעינות חוצה. נימול. כשנודע לו על מישחו שטרם נימול, דאג להכניו בברית. כך הכנס לבריות תינוקות וילדים רבים. היהודים המקומיים ידעו שהוא חסיד ליבאויטש, ומכוון שהיה נראה זקן לבן כינויו "דער אלטער ליבאויטשער רעבען" (הרבי הזקן מליבאויטש)...

כאמור, שהיהה במחנה הפליטים היה זמני עד שר' יונה החליט לעלות עם משפחתו לישראל. היה זה בשלאי תש"י, לאחר הסתלקות הרבי הריי"צ ור' יונה שאל את דעתו של הרבי מה"מ ובקש את ברכתו. כעבור מספר שבועות קיבל את ברכתו של הרבי:

"במענה על מכתבו המודיעع כי מתכוונים הם לעלות לארצה"ק ת"ו ומקבש ברכה, הנני לשולח בזה ברוכתי שתהיה הנסיעה בזמנה כשרה ובנקל, ויסתזר שם

צפיפות רבה, ומתוך כדי נסיעה הצליח זאנגוליל להיעלם מעינו של החיליל ולהמלט על נפשו. הוא אכן הגיע לביתו של ר' משה לברגרו, והלה החביא אותו עד שהצליח להציג עברו שבועיים הצטרף להוריו שהמתינו בקראקה שבפולין.

כמו שבשבועות התגורה משפחת איידלקוף בפולין, ולאחר מכן המשיכו למחנה פאקינגי שבגרמניה. ממנה פאקינגי היה מחנה צבא גרמני אשר בתום המלחמה הפך למחנה פליטים ענק בו שכנו אלפי יהודים ובניהם רבים מאנ"ש. למרות שהמחנה היה זמני עד שככל אחד ימשיך לדרכו, שניס ר' יונה את מותנו והקים במקום ישיבת חב"ד ובית מדרש לשוחטים בעזרת החסידים הרב יעקב פרידמן והרב מיכאל טיטלבוים. כמו כן הקים חיידר "תורה אור" בו למדו ילדים תורה בשעות של אחר הצהרים. יהודים רבים שלא שמרו מצוות, שמרו לשולח את ילדיהם לחיידר שהקם. מספר הרב לייבל זלמנוב:

בזמן שר' יונה שהה במחנה הפליטים פאקינגן, היו שם יהודים רבים שלא שמרו תורה ומצוות. אני זכר את ר' יונה הולך מבית לבית משפחה כדי לבורר מי עוד לא נימול. כשנודע לו על מישחו שטרם נימול, דאג להכניו בברית. כך הכנס לבריות תינוקות וילדים רבים. היהודים המקומיים ידעו שהוא חסיד ליבאויטש, ומכוון שהיה נראה זקן לבן כינויו "דער אלטער ליבאויטשער רעבען" (הרבי הזקן מליבאויטש)...

לישראל. היה זה בשלאי תש"י, לאחר הסתלקות הרבי הריי"צ ור' יונה שאל את דעתו של הרבי מה"מ ובקש את ברכתו. כעבור מספר שבועות קיבל את ברכתו של הרבי:

שלום וברכה
בפניהם כל פנויו רירום מנגדי והנודדים לו, בז' ברוחם שגדלו
לו, בז' בפניהם איזה איזה נסיכה ריבוי זכורי וכו'

גם איזן לחסן זה כל יקורי זכורות מהר' זצ"ל
בתוכך בריחות גאנצ'ליג וחרבתן דרכות, לא פסיך פאנצ'יליגות חותם, תורת גאנצ'יליג
בדרכותינו זמאנטיגי, כי בדור הבא איזט איזט איזט איזט איזט איזט איזט איזט
עכבר איזט זכרי זכרי לנטו נאכט איזט איזט איזט איזט איזט איזט איזט איזט
בנאנטיגר בעטלאַט-אַט-טַאַטְלָאַטְלִיגַהַה, פאנצ'יליג איזט איזט איזט איזט איזט
דרכראַט זז לא גאנטיגר
עכבר איזט.

פאלן איזט זל בז' בפניהם איזט איזט זצ"ל
בפניהם איזט זל בז' בפניהם איזט איזט זצ"ל
בפניהם איזט זל בז' בפניהם איזט איזט זצ"ל

"חסיד שקשה היה למצוא כדוגמתו"

רי יונה איידלkopf ניחן בתכונות רבות ומגוונות, בראשונות שקיימו עם אישים שונים
מציטירות דומות חסידית רוגגונית ומופלאה.

הרב זאב קסלמן: "רי יונה פעל בענייני הכלל ללא לאות, ולמרות העומס שהוא לו,
נותר לו הזמן והסבלנות לעוזר לאנשים פרטיים. כשהיה רואה את אחד מותשי הכהן
שפניו אינם כתמול-שלשים, היה מבירר את אשר על ליבו ועוור לו כפי יכולתו. פעולות
אליה עשו בסתר ועד היום כמעט ואין ידיעות על העזרה הגדולה שננתן לרבים מותשי
הכהן בענייניהם הפרטיים".

הרב זושא גروس: "רי יונה היה בעל לב טוב בצורה יוצא מגדר הרגיל. הוא היה עסוק
בלי רצון של פרסום או כבוד. הכל בשביב הרב. כך ראו זאת אנ"ש וכן הבינו גם אנשי
העתונות הכלכלית שם ידעו שאחד מעסקני כפר חב"ד הוא היהודי שעוזר לכלום – ר' יונה
איידלкопף..."

הרב לייבל זלמנוב: "רי יונה היה חסיד שקשה היה למצוא כדוגמתו, הוא סייע לכל
דבר שבקדושה".

תש"ייט "במה שכabbת אוזות שידור תלמידות
חייב ברadia, צרייך עיון – מפני הענינים
במדינתו לפנים – אם קדאי הדבר. ובפרט
שלא תמיד אפשר להזהר בביטול או
בPsiופ, ובפרט כשהענין נעשה על-ידי
אחרים".

הרבבי מה"מ הסטיג, אבל לרי יונה תמיד
הייו רעיונות מקוריים נוספים. לקרהות י"ט
בסייר תש"כ ביקש את הסכמתו של הרב
לשדר את התיעודות י"ט כסלו של הרב
בשידור חי ברדיו וטלפון לכפר חב"ד. על כך

תצא, נהניתי לקרים בו אשר ממש
בעסקנותו בשדה החינוך הכספי, אשר אם
בכל עת דבר גדול הי' זה, על אחת כמה
וכמה בזמןינו זה בארץ הקודש".

כרחי יונה כתב לרבי שנאה לו שיש אי-
шибיאות רצון ממנה ענה לו הרבי במכתב ארוך
מט"ו טבת תש"ז: "במענה על מכתב מייס
השני והקדום לו, בו כותב שנדמה לו,
שינוי איזה אי-шибיאות רצון מצד' וכו'".

הנה אין לחשש זה כל יסוד, ויחסו השם
יתברך בחותמי שיוכל, מתוך בראיות הנכונה
והרחבות הדעת, להפיץ המיעינות חוצה,
תורת החסידות הדריכות" ומנางי, כי כבר
באה העת, אשר אפילו בלימוד אל"ף ב"ית
ערבי חומש וכו' צרייך להיות ניכר אשר
המלמד הוא חסיד, וניכר עד כדי כך שהיה
ניכר בתלמידים – שמתפללים, מקימים
מצות, ולומדים בחיות חסידות. ובתקופה
זו לא נפלאת היא ולא רוחקה היא, אלא
אדרבה קרוב אליה הדבר מאד..."

רי יונה לא הסתפק בהפחצת המיעינות
במסגרת מוסדות החינוך שהקים, אלא אף
טרח לפתח שיעורי תניא וחסידות ברוחבי
הארץ. על הנסינות של אחד השיעורים סייף
אחד החסידים:

באחד הימים רצה ר' יונה לייסד שיעור
תניא בישוב 'באар יעקב', שם ישנה ישיבה
ליטאית גדרה וריכזו של מנהיגים שהבינו
התנגדות לשיעור דאי'ח בישוב שלהם. ראש
המניגדים היה משגיח הישיבה במקום. לאחר
ויכוחים ממושכים, סיכמו ר' יונה והמשגיח
שהאהרון ישאל את פיו של הרב מבריסק
(ר' וועלזעל בריסקער). תשובה היה "אז
דאס איז א אלטער מלוקט" (זהוי מחלוקת
ישנה) – אמר ולא יסף. מכך הבין המשגיח כי
החלוקת בין החסידים למניגדים היא
חלוקת ישנה ولكن אין לדון בה שוב. הוא
הшиб אפוא לר' יונה בשלילה.

רי יונה כתב את השתלשות האירועים
לרביו והתשובה לא אחרת לבוא: "במה
שכתוב שדייר עם פלוני בן פלוני ע"ד לימוד
ה坦ニア, ענה אז דאס איז א אלטער
מלוקט, לפלא שאין מי שסביר להניל"
אשר אותם שחלקו לפני מאתיים שנה אמרו
טעמים גלי שחוושים הם שלא יתמעט על-
ידי-זה בעניני יראת שמים וכו', ובזמן
שבער מאז וביחוד בדורנו זה, רואים במוחש
אשר אדרבה זהו מושך ומחזק ביראת
שמים, בהידור בקיום המציאות וכו' וכו'."
והרי הם ראו זאת במוחש מדיניותם לפנים
[הכוונה לברית המועצות] וראוים זה במוחש
גם באה"ק ת"ו וק"ל.
והי רצון שסו"ף צלח בכל מקום

בלי לשאול לאן. ראייתי שככל מקום מכיריהם אותו. כשהגענו לשכתו של הרב גורן, הוא נקש שתי דפיקות על הדלת וקידמה לתוך המשרד. הרב גורן לא הופטע וקיבלונו בסbor פנים יפות... בתחילת דבריו אמר ר' יונה בתהלהבות "עדיק גוזר והקב"ה מקיים, והשליח צריך לחייב את הרב גורן". מיד לאחר מכן שתחתי בפניו את הנושא והרב גורן הביע את נוכנותו לסייע".

כך היה גם עם אוטובוס אגד שנכנס לכפר חב"ד. מספר המשפיע הרב זאב קסלמן: "במשך תקופה ארוכה האוטובוס של הcape היה מגיע פעמיים ביום. זה היה מעת מדי והקשה על חי התושבים. ר' יונה ראה זאת והחליט להגביר את הקצב. הוא לא הפעיל קשרים שהיו לו, אלא הגיע בעצמו למשרדי אגד המרכזים שם נפגש עם האדם המתאים, ולאחר שיחחה קצרה השיג שיפור ניכר בלוח הזמנים של האוטובוס והוסיפה קווים במשך היום לנוחיותם של תושבי הcape... אחד מסוגי פעילותו היה הוביא אישים בכיריהם להיכנס ליחידות אצל הרב. בדרך כלל מסעדים היה מבקר אילו אישים נסעים בזמן הקרוב לארכוזת הברית, ואז היה מגיע אליהם וב的日子里 חסידות חממות היה מדרבן אותם לסור ל-770 ולהיכנס ליחידות.

באחד הימים נודע לו שמר שלום לוין, מזכיר הסתדרות המוריים, אמרו לנסוע לארכוזת הברית. הוא בירר היכן נמצא משדרו ונעה שבבנין יעד הפועל בתל אביב. הוא הגיע לשם ושאל על משדרו של מר לוין. המזכירה האישית התפללה לראותו לפטע את החסיד עומד במשרדים ומקש

לפלס דרך לשוכתיהם וללבותיהם של אוטם בכיריהם. כך היה נכנס למשרדים השונים ללא גינויים וככל טקס או קביעה פגישה מוקדמת גם אם היה זה שר במשלה. הוא פשוט נשבדל ונכנס... הוא ורק קשורים פשוטים עס שර החינוך אז מר זלמן הרן וכן עם שר החוץ משה שרט. היה לו קשר אישי מיוחד עם הנשיא מר זלמן שזר. אצל כולן הייתה לו דלת פתוחה ואוון קשบท.

מוסין ומספר החסיד הרב זושא גروس: "בשנת תשכ"ט היה לי אצל הרב ובמהלך הביקור קיבלתי שליחות חשאית לפועל אצל הרב שלמה גורן שכיהן אז בתפקיד הרב הראשי לכהן". אך דע עקא, שלשכטו של הרב

ענה לו הרב במכtab מה' כסלו תש"כ: "... העברה לכפר חב"ד על-ידי טלפון מכאן לההתוצאות דיב"ט כסלו, אי אפשרית מטעמים טכניים ועוד.

מובן שננהה הנני במאוד משידור התニア, ומובן ג"כ גודל העני להשתדל בהנוגע לפנת נוער וכו'.

ויה רצון שיצליה בכל האמור ויבשר טוב באופן דמוסיך והולך ומוסיך ואור, וזה יוסיף בברכות הש"ית בעניינים הפרטיטים שלו ושל כל בני ביתו שי". בברכה לבשות טובות".

ר' יונה דאג לדוח על כל פעולה של רבוי, ועל כל הנעשה מסביבו. מספר ר' ליבבל

ולמנוב: "היה זה לאחר שחזרתי מהרבבי בחודש תשרי. באותו יום התקיים בCAPE חב"ד אירוע משפחתי ולבשת הקהלה סיירתי על מה שראיתי ושמעתי אצל הרבבי בחודש החגיגים. כעבור מספר ימים פגשתי את ר' יונה והוא אמר לי "מידי יום אני שולח דוח' על פעולתי ומעשי לרבי (!) וגם באותו יום בו סייר על תשרי אצל הרבבי, כתבתי על כך בדוח' שלי לרבי, ועל כך זכיתי לתשובה תשואות חן..." ..

מסגרת פעולותיו, היה ר' יונה מורה להפגש עם אישים בכיריהם במשרדי "כהוננו לשערי הקהילה עמדו במקומות כמו חילילים שמרו על הכהנסה. כשראו את ר' יונה בירכו אותו לשולם ונתנו לו להיכנס

ב הממשלת. הייתה לו דרך מיוחדת

המוועצות שיגלו שלמן דהו יש קשר עם
הרבי.

באיגרת מטי ניסן תשטי'ז כתוב לו הרבי — ברמימות ובליל להזכיר פרטיהם על דבר המכתבים והחbillות שהוא שולח לבירת-המוועצות. וכך נכתב בסוף מכתב הקודש: "בודאי גם להבא ימשיך בידיעות מיפורות אוזות הענינים. וכל המפרט יותר הרוי זה משובח ובשר טובות זהה, וכן במה שכתב שקביל מכתב מפלוני בן פלוני וכו'. ומהనכו היה, שבנושך המתאים וברמזים הנצרים, יברר אצלם גם אוזות שאר אנ"ש שנמצאים שם. וככל' דרושה זהירות בנוסח המכתב. ויתיעץ זהה עם היודעים ומביבנים, וכבר נאמר ותשועה ברוב יועץ.

"כון צרך היה לברר אצל אלו שכבר קיבל מכתבים, באם ווצים שישלחו להם חbillות, ואז יודיעו עלஇ זהה כתבת ישלחו החbillות וכשיקבל ידיעה ברורה בהנ"ל, אפשר יהיה לשולח להם חbillות מצרפת או עד כדי כך היה הפחד מהצנזרה בברית

בן גוריון, וכן העניין ירד מהפרק...

ב אוטם שנים בהן חי ר' יונה באירופה ובישראל, היו רבים מאנ"ש נתוניהם עדין תחת השעבודabolushki השעה ר' יונה ישב תחת השעבודabolushki המשלה, סיפרו לו שמר לוין מציר הסתדרות המורים הוא ידידו של מר בן גוריון. ר' יונה הגיע למשרו של לוין והפעם התקבל בכבוד מלכים. מר לוין שמע את בקשתו והגיב שלא נראה לו שבן גוריון יוכל להיפגש איתו. ר' יונה הצע דרכים שונים להיפגש איתו. ובעוד מתקבלים לבן גוריון ובוסף של דבר מר לוין כתוב מכתב לבן גוריון ובו הוא מבקש ממנו לקבל את מר איידלקוף לפגישה קצרה כיוון שיש לו מה לומר "בקשר לביטחונה של מדינת ישראל!"...

מציד במכות זה הצליח ר' יונה לקבוע פגישה עם ראש הממשלה דוד בן גוריון. כדרכו הצליח גם הפעם לשכנע את בן שיחו להיכנס ליחידות אצל הרבי, אלא שפתח עלי הגעה והודעה מהרבי כי הוא מסרב לקבל את

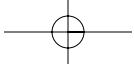
הויכוח בין השניים היה ארוך. סבלנותו של מר לוין פקעה לבסוף והוא ניגש אליו באוום: "צא מכאן מיד, אני רוצה עוד — לראותך..." ... אך ר' יונה לא התיאש "תבטח לי שתיכנס לרבי ואני יוצאה מיד." הלה הבטיח ורק ר' יונה עזב את המשרד...

לאחר תקופה קצרה הופיע מאמר בעיתון השמאלי הקיצוני "דבר" חתום על שם של מר שלום לוין מזכיר הסתדרות המורים. במאמר סיפר על היהודי מבוגר בעל לבוש חסידי שנקנס למשרו ללא נתילת רשות ובמשך שעה ארוכה ניסה לשכנעו להיכנס לרבי מליאבוואויטש. "לבסוף הוא ביקש שאבטיח לו שהאהיה אצל הרבי ורק אם אבטיח לו הוא יצא מהמשרד. אני רציתי שיצא כבר, אז יצא מהמשרד. הענן נשכח מליבי. הגעתו לארצות הבתוחתי. הענן נשכח מליבי. הגעתו לארצות הברית שם ערכתי פגישות עבודה חשובות, ובזמן הפנו טילתי להאנתי."

"יום אחד המזהה של היהודי שהיה בחדרי, עמד נגד עני. חשבתי לעצמי שאם הבוחני היהודי עלי לעמוד בדיורי. הגעתו אם כן לבית מדרשו של הרבי, שם במאכירות קבועו לי יחידות לשעות הקטנות של הלילה." מר לוין מוסיף ומספר באירוע על היחידות המופלאה שהיתה לו. הוא סייר שהרבי התמצא באופן מדויק על מצב חינוך הנעור בישראל. הרבי התעניין מה עושים כדי לשפר את רמת הלימודים של הנעור בישראל, וביחוד רצה הרבי לדעת על מצב הנעור שנפלט ממוסדות החינוך. כשהרבי דיבר על הפשעה שפושה בקרב הנעור הישראלי היה נשמע שדייבר בכאב אמיתי. בסיום מאמרו הביע את הערכתו לרבי. וגם לחסיד שלו שצובטו נכנס לרבי..."

חלפו כמה חודשים ור' יונה שמע שרראש הממשלה בן-גוריון אמר לעורך ביקור מלכתי בארץות הברית. לאחר בירור מקיין שעשה ר' יונה כיצד יוכל להיפגש עם ראש המשלה, סיפרו לו שמר לוין מציר הסתדרות המורים הוא ידידו של מר בן גוריון. ר' יונה הגיע למשרו של לוין והפעם התקבל בכבוד מלכים. מר לוין שמע את בקשתו והגיב שלא נראה לו שבן גוריון יוכל להיפגש איתו. ר' יונה הצע דרכים שונים להיפגש איתו. ובעוד מתקבלים לבן גוריון ובוסף של דבר מר לוין כתוב מכתב לבן גוריון ובו הוא מבקש ממנו לקבל את מר איידלקוף לפגישה קצרה כיוון שיש לו מה לומר "בקשר לביטחונה של מדינת ישראל!"...

מציד במכות זה הצליח ר' יונה לקבוע פגישה עם ראש הממשלה דוד בן גוריון. כדרכו הצליח גם הפעם לשכנע את בן שיחו להיכנס ליחידות אצל הרבי, אלא שפתח עלי הגעה והודעה מהרבי כי הוא מסרב לקבל את

בمعנה על כתבו,
השיות ישלח לו רפואה
ויתן לו פרנסה טובת
בהרחה. המברכו בשמיות
וברווחניות".

במכתב מתאריך יי' אלול
תש"יב כותב לו הרב מה"מ:
"לפלא שאיןנו מזקירים
מאומה ע"ז מצב בריאותו,
ובטה זה סימן מחלת
שאצלו הכל שלום".

ובמכתב נוסף מתאריך
י"ב טבת תש"ט הוא מביע
תקווה: "וכמו שהחילה
לבשר טוב בענייני בריאות,
כן יبشر טוב גם להבא,
وابופן דמוסיף והולך –
בענייני בריאות וכן בשאר
עניינים, וכן בכל פרט ופרט
מעניינים הכללים, ובטה
ימשיך בפועלותיו מצדוו.
ויהי רצון שיקויים פסק דין
רז"ל אדם מקדש עצמו
מעט מלמטה מקדשין אותו
הרבבה מלמעלה".

**ברכה לבשורות טובות
בכל האמור ומתח שמחה
وطוב לבב בכל".**

בשלחי חדש נשרי
תשכ"ז נתגלתה בגופו של ר' יונה מחלה קשה. הוא אושפז
בבית רפואה ולאחר סבל
ויסורים שנמשכו חודשיים
ימים השיב את נשמהתו ביום
ז"ץ כסלו תשכ"ז. בהלווייתו
התה תפ המונחים מתושבי כפר חב"ד ואנ"ש
ברחבי הארץ, ובראשם רבינו ומשפעינו חב"ד
לצד מקורבים רבים שהגיעו מכל רחבי הארץ
וביבו את פטירתו של ר' יונה עשו המצוות.
בסיוםימי השבעה שלח הרב מה"מ
מכתב ניחומים למשפחה בו הוא מכנה אותו
מלבד התאים המקובלים: "עוסק בצרבי
齊יבור בעל מדות ורב פעלים אשר רבים השיב
מעון וכמי מוייה יונה ע"ה... הרב יצחק יהודה
ירוסלבסקי מזקירות בי"ד רבינו חב"ד באלה"ק
מצין כי עד כמה שידוע לו, הביטוי "ורבים
הшиб מעון" כתבו הרבנים רק על רבותינו
ניסיינו! – –

תודות הכותב נתונה לנכוז, הרב יהודה
איידלקובפ שלייח' כ"ק איזטער מה"ז באה"ק נעל
עדתו הרבה בהכנות הכתבה.

אף בני משפחתו וידידו לא יודעים מכך
מאום.

ר יונה היה בעל יסורים ומכאובים.
לא רק הוא, אלא גם רעייתו ובתו
היו חולניות. אבל כל זאת לא
הפריע לפועלותו ועסקנותו שנעשו לשם
הזהצאות שבזה". מכתב נוסף בעין זה כתוב
לו הרב בכ"א אלול תש"יד: "בمعנה על
מכתבו מי"א אלול, בו כותב אוזות מה
שהתחילה להתעסק בנוגע לאהלי קודש אשר
במדינתנו לפניהם, וכבר דבר בכמה משרות
וכו', ויהי רצון מהשיות שיהיה להצלחה".

"ולקראת השנה החדשה הבאה עליינו
על כל ישראל לטובה ולברכה, הרי יכתבו
ויתחמו הוא וכל ב"ב שיחיו לשנה טובה
–

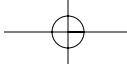
"אל הנכבד אי"א מוה"ר יונה שי"
שלום וברכה!

מארצתה"ב".

פרשיה עלומה היא
dagatnu של ר' יונה לאוהלי-
רבותינו נשיאנו בברית-
המושעות. גם ידידו ומיכירו
וכן בני משפחתו אינם
יודעים על פועלו בענין זה,
אולם במכתבי הרבנים אלו
nicer כי הוא עשה פעולות
שונות הקשורות לאוהלי
רבותינו נשיאנו.

באיגרת שכותב לו כי'ק
אדמו"ר הריני מיום הי מר
חsson תש"ט נכתב כך:
"תודה וברכה بعد הוודעתו
על אוזות אהל הקדוש
וחפצי במאז – אם אפשר
– לקבל תמונה
פאטאגראפית מהאהל
בראשו, וכן בפרטיות
מהנהעה עם האהיל
בלויוואויטש. וכן משאר
אהלי הקדש, אשר לאט
לאט יתדבר עליהם. וכמוון
אשר כל ההוצאות
הקשוריים בהזיהו להם,
וידעו התיקונים הדורשים
בכל מקום ומקום, ובמזה
האפשרות ימצאו לייזם,
ובטה ישתדל בכל המיני
השתדלות והזרויות בהזיה,
והכל בכל פרטיהם יודיעו
לייזדי אשר יכתוב לי מזה.
ויפרוש גני בשלום כל אחד
ואחד ובני ביתו שי' כМОון
ומוביל לפרששמי והשיות יצילותם ויצילו
בשמיות וברוחניות".

במכתב שכותב לו הרב מה"מ מיום יי'
אלול תש"ב, הוסיף הרב בכתוב יד קודשו
את השורות הבאות: "בענין האהלים
ברוסיה – אי אפשר לי להחילט, טרם אדע
הזהצאות שבזה". מכתב נוסף בעין זה כתוב
לו הרב בכ"א אלול תש"יד: "בمعנה על
מכתבו מי"א אלול, בו כותב אוזות מה
שהתחילה להתעסק בנוגע לאהלי קודש אשר
במדינתנו לפניהם, וכבר דבר בכמה משרות
וכו', ויהי רצון מהשיות שיהיה להצלחה".
ולקראת השנה החדשה הבאה עליינו
על כל ישראל לטובה ולברכה, הרי יכתבו
ויתחמו הוא וכל ב"ב שיחיו לשנה טובה
ויתחמו הוא וכל ב"ב שיחיו לשנה טובה
–
camor, כל הנסיבות לבורר מה עשה ר'
יונה בנוגע לציוני הקודש ברוסיה, עלו בתוהו.

אדמו"ר הוזן לאדמו"ר האמצעי היה עלייך למסור נפשך עבר לימוד הזוהר!

לקט נוסף של סיפור חסידים בהמשך להנדפס בಗליון הקודם אודות כ"ק אדמו"ר הוזן
מרשימות הרה"ח ר' אברהם וויניגרטן ע"ה
- לע"ג בנו הרה"ח מתתיהו אריה ליב הי"ד -

בעריכת י. בן ברוך

הלבנה (ביילא רוסיה) כדי למצוא שם מזון, אך לא יניחוהו, ותאמיןנא לי אשר בקרוב תהיה מפלתו! כMOVBA במקtab אדמו"ר האמצעי לר"מ מייזיש הנדפס בבית רבבי¹. לאחר זה כאשר נתיאשה דעתו של אדמו"ר האמצעי, ביקש מאביו ובינו הוזן ללימוד ולברא את הזוהר שהוא אמרוים ללימוד לפני זה.

ויענה לו ובינו הוזן נני! יעצט איז שווין פארפאלין, אויר דעת זהר האסתו געדראפט האבען מסירות נפש! (לא!) עכשו זה כבר אבוד, עבר למדוזהר היה צריך להיות לך מסירות נפש!).

כששמעו זאת נצער אדמו"ר האמצעי במאד, ואח"כ התבטה שקיבל מזה דקירות בצדו.

(מרם"ד ריבקין)

גם על קושיא זו יש לו תירוץ

פעם הייתה ובינו הוזן בעיר פראג והלך לטבל שם במקווה, בשעה שרדר את המדרגות למקואה אמר רבינו הוזן: על ה"נודע ביהודה" היו כמה קושיות, ועל כולן יש לה"נודע ביהודה" תירוץ, חוץ מעל זה שהיה רודף את הבעל שם טוב, אשר על זה

אבי, איך הבטחתך?!

בשעה שברחו ربינו רבי הוזן מהעיר ליאדי בעת מלחמת נפוליאון הבטיח לבנו אדמוני האמצעי שנפוליאון יכבות בקרוב את מוסקבה, ולאחריו כיבוש מוסקבה תהיה לו מפלחה ולא י Mishik הלהה אלא יחוור דרך רוסיה הלבנה (ביילא רוסיה).

בערב יום היכירויות תקיע"ג הגיע רבינו הוזן עם כל משפחתו לעיר ואלדמיר (שלא הייתה רוחקה כל כך מהעיר מוסקבה), ורבינו הוזן אמר אז לבנו אדמו"ר האמצעי שילמוד עמו ויבואר לו מאמר אחד בזוהר.

בשעה שהכין רבינו הוזן את עצמו להתחיל ללימוד ולברא את הזוהר. לפתע פתואם ראה בנו אדמו"ר האמצעי דרך החלון עגולות של אנשי חיל וחברים הסענתם מהעיר מוסקבה בורחים דרך העיר ואלדמיר, בראותו את גודל המרוצחה שלהם החל אדמו"ר האמצעי לבכות מר נפשו בדמעות שליש, ומיד רץ לאביו אדמו"ר הוזן והראה לו מן החלון את מרוצחת העגולות, ואמר לאביו: איך הבטחתך, שייהיה לשונא מפלחה מיד בבואו למוסקבה?

רבינו הוזן היה אז מלובש בטלית ותפילה, וחיבק את בנו אדמו"ר האמצעי כדי להרגיעו ואמר לו: הלא תראה שהאני בתפילה, ולא אכוב, כי הוי ונפי אם נפוליאון יעבור את מוסקבה, אלא יחוור בקרוב דרך רוסיה

השאלה שזקני החסידים לא שאלו!

ספר הרה"ח ר'ש לוייטין, שהיה החסיד הרב ר' משה יצחק מיאס מספר: שמעתי מכ"ק רבינו הזקן אשר בהיותו באדריכל שוכב ראה שם תרי בוצינא דנורא [שתי נרות של אור] וננה מאד מהם. כי בא אז אילו הרבנית חוהילה – אשת הרה"ק ר' שלום מפראבישט (בנו של הרה"ק ר' אברהם המלאך, וכןו של הרב המגיד מעזריטש) – עם שני בנייה הרה"ק ר' אברהם מפראבישט שהיה מבוגר יותר, והרה"ק ר' ישראל מרוזין שהיה אז ילד בגיל שבע שנים, ואם הרבנית חוהילי באה אל רבינו הזקן לבקש שיברך את בניה.

וסיפור כי רביינו הזקן: הבן הצער (ר' ישראלי) שאל אותו: הרי כאשר קוראים את הפסוק הראשון של קראיון שמע "שמע ישראל גוי ה' אחד" צרכיך למסור נפשו באחד שהוא בטול במציאות, ואיך אמרוים אחר כך "ואהבתת" שהוא בבחינת הרשות הישות?!

ואמרתי לו תירוץ עמוק אשר אילו היו כל הימים די, וכל החורשות היו קנים, וכל דيري ארעה ספרה [כל דרי העולם היו ספרפים] לא היו יכולם כתוב את ביאור הענין בפרטיות, והילד הקטן הזה הבין הכל!

וסיים רבינו הזקן כשהוא פונה אל החסידים: בושו לכם! נער קטן מפולין שאלו עותי שאלת שאפלו זקני החסידים לא שאלו.

ההפקקה של "ברוך שם"

כמו שנים לאחריו זה אמר רבינו הזקן מאמר חסידות על הפסוק "שיר השירים"⁹ הנדרש בלקוטי תורה שר השירים [דף א], ובמאמר זה מביא קושיא זו (ששאל אותו הרה"ק ר' ישראל מרוזין) :

[וזיל]: איך שיך ואהבת בכל לבך אחר בחינות מסירות נפש באחד, שהרי באבבה כתיב לאהבה את ה'ויי' אלקיך כי הוא חייך, אבל המסירות נפש הוא להשליך חייו מנגד שהוא ביטול במציאות לאור אין סוף בה ממש, ואם כן איך אחרי מעלה ומדרגת הביטול דמסירות נפש באחד יהיה שיך בחינות ואהבת יש מי שאוהב[!]

רבינו הזקן תירץ אז תירוץ על קושיא זו, אך לא נודע לנו אם היה זה התירוץ שנאמר להרריי מרוזין, וכפי הנראה תירוץ אחר [ווארה בהמובה למן מדברי הצמה צדק בזיה].

קליפת "אמורי"

החסיד ר' זלמן זונמיר שהיה מהחסידים הותיקים, השתוקק במאד לשמעו את ה"יונגע חסידות", וכך בקש פעמי' האברכים הצעירים, שכשר יבוא שלווחו של רבינו הזקן לקוראו ליכנס לאמרת החסידות לצעירים יודיע גם לו, והוא ישתדל ליכנס בחשאי ולשםוע את המאמר.

הابرיך חיכה בשני שבועות, ולא קראו אותו ליכנס לאמרת החסידות, כי בלי קריאה ורשות לא היו ראשי האברכים ליכנס לשםוע חסידות. יום אחד באمعן היום בא השlich לקראו לאבריך ליכנס לארון ר' זלמן זעמער, ר' זלמן שכבר האבריך לקראו לר' זלמן זעמער העיר אותו ואמר לו להזדווג לבוא לשםוע את אמרת המאמר.

אך מרוב חפזו שכח ר' זלמן ליטול את ידיו [כפסוק רבינו הזקן (שולחן ערוך סי' ב סע' טו) שאם ישן ביום שייעור שישים נשימות טוב שיעירה על ידיו מים כי עפעמים], ורץ תיכף ומיד בקומו משנתנו, ונכנס בחשאי לשםוע את ה"יונגע חסידות".

בינתיים כבר התחל רביינו הזקן את המאמר, בעומדו בפתח הדלת הספיק ר' זלמן לשםוע את רבינו הזקן אומר בתוך המאמר: "אמורי איז דער טיעיש: א זאנער, ער זאטן גיט א קוק אהין, און ער גיט א קוק, און ער איז מסטמא די אויג". ("אמורי" פירושו: אמר הדינו, שהוא היציר הרע) אמר הבט בשם, והוא מביט ומטמא את העין).

כאשר נכנס ר' זלמן אל החדר אמר אדמוני הזקן (באמצע המאמר): "וואאס איז דאס! וואס איז דאס? אן נעגל ואטערן?" (מהו זה? מהו זה? לא נטילת ידים?) בשומעו זאת הבין ר' זלמן מיד שהכוונה אליו כי שכח ליטול את ידיו), ותיכף ומיד ברוח כל עוד נפשו בו. אך ר' זלמן היה מאושר לכל הפחותזכה לשםוע את הדברים הללו אודות קליפת "אמורי".⁶

(מורם"ד ריבקין)

משיח נולד בתשעה באב

כ"ק אדמוני הזקן אמר פעמי': מלך המשיח נולד בתשעה באב, כי אמרו רוז"ל "חייב אדם לפקד את אשתו בשעה שהוא יוצא לדרכו" וכמו כן בעת הגלות כאשר הקב"ה סליק לעילא⁷ הנה היה אז עני הפקידה ולכן אז נולד משיח, והוא עמוק מאד.

אשר ביבינו הזקן נכנס לתוך המקווה אמר שג עלי קושיא זו יש לה"נודע ביהודה" תירוץ, כי טוען שכונתו היתה לשם שמיים.²

ה"נודע ביהודה" עשה מ"פושעים" "חסידים"

ידוע מה שכותב ה"נודע ביהודה" בה"שאלות ותשובות" שלו³ על אמרית "לשם ייחוד" שהדפיסו החסידים בסידורים שלהם, ומוסים בתשובתו: "יעל הדור היתום הזה אני אמרו: ישרים דרכי ה' צדיקים ילכו בם וחסידים יכשלו בם".

שבנו הדפיס מהדורה שנייה מהספר, תיקון זאת כלשון הפסוק "ופושעים יכשלו בם".

ואמר על זה רבינו הזקן (בדרך בדיחותא): שלא טוב עשה כי אבי עשה מ"פושעים" "חסידים", והוא עשה מ"חסידים" "פושעים"! והיה לו להשairo כמו שהיה.⁴ (מורי דזילקאבטאן)

אם לא הלך מלמטה צורך לחטוף מלמעלה!

ישנו פתגם שחסידי כ"ק רבינו הזקן היו אמרים, בשם רבינו הזקן: "איז עס גיטו איינו פון אונטען כאפט מען פון אויבען" (אם איינו הולך מלמטה צריך לחטוף מלמעלה). או בנוסח אחר: "איז מען קען גיטו איז אונטען גיטי מען ארייבער"! (אם לא יכולם מלמטה איי הולכים מלמעלה). שהכוונה על העבודה על העבודה דעת soberה עילאה.⁵

מאמרי חסידות לצעירים ולזקנים

אצל כ"ק רבינו הזקן היו שני סוגים מאמרי חסידות שהיא אומר לפני החסידים: מאמרי חסידות שנאמרו עבורי החסידים הצעירים והאברכים, מאמרי אלו היו נקרים: "יונגע חסידות".

(ב) מאמרי חסידות שנאמרו עבורי החסידים המבוגרים זקנים החסידים, מאמרים אלו היו נקרים: "אלטער חסידות". ולא היו מנחים לצעירים ליכנס לשםוע את החסידות של זקניהם, ולזקנים לשםוע את החסידות של הצעירים.

- (1) נדפס באגדות קדש אדמור' האמצעי ע' ר מג.
- (2) ראה בשינויים בלקוטי סיפורים להר' זען ערלבוב ע' גז.
- (3) שווית נודע ביהודה חילק יורה דעה סי' צג.
- (4) ראה סיפור זה בשינויים בסיפוריו חסידים על התרבות טירוף 82. לקוטי סיפורים שם ע' טו. שם לא' הובא זה בשם אדחה'ז אלא בשם "אחד הצדיקים".
- (5) ראה מאמרי אדחה'ז תקס'ה ח"ב ע' תתקיג מאמרי אדמור' האמצעי דברים ח"ג ע' א'פו. אהוה"ת נ"ץ (רכז א' ע' רפח. אהוה"ת מגילת אסתר הוצאת תש"ג) ע' מה. סה"מ טرس"ד (הווצאת תשנ"ד) ע' רמז. כרמים חב"ד גליון מס' 1 ע' 67. 248.
- (6) ראה גם ס' למן ידוע להר' זען שוטערמאן ע' 248.
- (7) ראה גם לקו"ש ח"ב ע' 360 ואילך. סה"מ מלוקט ח"ב ע' רסט.
- (8) ראה סיפור זה בשינויים בספר "רשימות דברים" (להרי' חיטריך) ח"א ע' נח. "נו' ישראל" לבית רוזן. ח"ז ע' מהז. "אור גדליהו" לס' ויקרא הר"א. אך בפה בארדיטשוב שמענו שזה היה ר' אברהם (הרה"ק ר' ישראל מרוזין או אחיו האלו) ר' אברהם נכד הקדוש (הרה"ק ר' הייש, שמרגישי עצמו ליש ודבר, אלא הוא מבטל את עצמו).
- (9) וואה מאמר זה בשינויים במאמרי אדחה'ז הנחות הר"פ ע' גלא. תקע"א ע' שב.

הצمح צדק ב"שורש מצות התפילה" (בספר "דרך מצוותיך" דף קלט, א), ולאחריו הביאו כותב הצמח צדק. ובזה נראה לי שאפשר לתרץ גם כן **הkowski ששמתי ששאל אחד מנכדי הרב המגיד הקוזosh רבו של רבינו [אדמור' הזקן] זיל, מרביינו זיל בהיותו בארדיטשוב, אך יתכן בחינת ואהבת לאחר בחינת מסירות נפש באחד, שהרי מסירות נפש למעלה מדרגה מהאהבה, ולפי מה שכתבנו עתי ספר שהו מחותם בחינת ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד שנאמר בינותים עכ"ל.** [בספר "בית רבבי" (בלה"ק – בארדיטשוב טרס"ב) חלק א' (סב, א בהערה) כתוב: בדורות מזכות התפילה אדמור' בעל צמח צדק נ"ע מביא מה שהקשה אחד מנכדי הרב המגיד לרביינו [אדמור' הזקן] בעת החתונה יעוץ, ושמענו אמרוים שזה היה אחד מהר' זען מבייא מה שהקשה אחד מנכדי הרב המגיד והאהבה של아버지 זה כשותם זיהו בחינת ביטול הווי אלקי' בכל לבבך" היו בחינת ביטול והאהבה של아버지 זה כשותם זיהו בחינת ביטול שמי' עצמו עצמו ליש ודבר, אלא הוא מבטל את עצמו.]

ובהגהה"ה שם מסיים: "זיהו מתורץ אין אברהם המלאך מבתו.

כך אדמור' מה"מ מביא קטע זה מספר בית רבבי ב"ציוונים והערות" לדרכ' מצותיך שם.

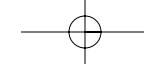
topic הביאו שאמור אז רבינו הזקן היה שהמסירות נפש בעת אמרת שמע ישראל הוא למעלה מהעולם, כי הוא בא על ידי התהבותות בעניין של "אחד" איך שהוא יתי הוא אחד כמו שהוא קודם שנברא העולם בעלי שום שניוי כלל, וכל העולמות בטלים למגרי, וזה פועל על האדם שהיה בבחינת ביטול במציאות למגרי עד שלא שייכים אצלו שום רצונות שרצה או שאוהב. אך כיוון שஸירות נפש זה הוא בבחינת ביטול במציאות למגרי ולמעלה משיכת לעולמות, لكن אחר מסירות נפש זה מפסיקים ואומרים "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד" שהוא הירידה וההמשכה לעולמות, כי ספרית המלכות הוא המקור והשורש לכל הנבראים ולכן זה פועל שהסירות נפש והתשוכה והאהבה של아버지 זה כשותם זיהו בחינת ביטול הווי אלקי' בכל לבבך" היו בחינת ביטול והאהבה של아버지 זה כשותם זיהו בחינת ביטול שמי' עצמו עצמו ליש ודבר, אלא הוא מבטל את עצמו.]

את topic הביאו שאמור רבינו הזקן במאמר ד"ה שיר השירים מביא כי אדמור'

סיגורי מוצעים

הנור שוחל לנצח

וlaps

קוראים יקרים:

תודתנו נתונה לאלו מכל שכך פנו אלינו עם סיפורים מרתקיים בהם נתקלו במהלך השנים בימבצעים.

בקשתנו מקהל הקוראים הנאמן: אתם, שיוצאים בקביעות לפעילות, יודעים לספר על נסמות מיוחדות בהם נתקלתם, על רגעים מרগשימים, וגם על דמעות ולכבות פועמים. לפעמים נתקלתם גם באנשיים מיוחדים וכן במרקם "השגה פרטית" מרתקיים. נשמה לשימושם מכל את הספרים, על מנתLOCות בהם את אחיכם למשחתת "בית משה".

את הספרים ניתן לשולח לפקס: 960-7289 03 (3-972) כמו כן ניתן להשאיר הודעה בטלפון של המערכת באורה"ק (שלוחה 4), ונשובה אליכם בעורתה.ה

אלפי קוראים מצפים להשתתפותכם!

קריין הטלוויזיה מיהר לעבר לדיווח החדשוטי הבא,

אך ג'פ כבר לא שמע אותו. הוא בהה בדמותו של הקריין המרצפת על המסך, אך ראשו, מותחו ולבו היו באותו מקום אחר לחלוטין. אותו לילה התהפרק על משכבו מצד לצד. הוא לא מצא מרגווע לנפשו, וככל שנייה להתעלם, לשכוות ולבעות בעבר – תמנונות העבר בעטו בו, נקשרו בראשו כפטישים ושיסעו את לבו ללא רתמים

מאת: שניאור זלמן לוין

נדמה שאו-טו-טו היו יסתתרו באוטה שגרת חיים מכאיות נפש.

המרכז המשחררי הענק של ביןיהם מתאנן מהה באליי אנשיים. רבים הגיעו לעשות "שופניג" לקרה החגנא הקרב ובא, או לקרה חוה החונכה (להבדיל!) המקביל גם בקרוב גוי אמריקה.

בטבورو של המרכז המשחררי הענק הקימו מספר מעובדי הקרןין חוכיות ענק, על-פי הוראותו של השיליח המוקומי הרב אהרון סלוניים והוראותם של מנהלי הקרןין ש商量ו לשף פעולה בטקס הדלקת הנרות המרכז. הנהלת הקרןין ראתה בחיבור את פעילותו של הרוב סלוניים, והבינה כי כבוד הטקס עיניהם של אלפי קונים ומאות אלפי צופי הטלוויזיה יוסטו אל הקרןין הנוצץ בשל צבעים...

בשעה היעודה הוצב סולם-ענק והשליח הדליק את הנרות, תוך כדי ברכה והסביר אודות מהותם של נרות החנוכה המאיירים את החושך הרוחני, ואשר מתפקידן לתעד את הנס הגדול שאירע לעם היהודי בחיות בית-הוזדני. מازה לא ראה ולא שמע מהם מאומה. לאחר ההלוואה חזר ג'פ לבתו, לאשתו הגינה ולילדין, ואל שנות חיו. הוא ניתק את עצמו מכל קשר עם יהודי או עם יהודות. אפיקו במחשובו הם נזקקו כמעט לחלוטין. מדי פעם נזכר בימי נעריו, אבל לא היו אלו

יותר מאשר זריזות הבווערטות... ג'פ ישב בביתה ויזוף בשלט הטלוויזיה שבירו. לפעת ראה דמות חרדית רבועית, עטורה כובע שחור וזקן ארוך מעורר את פניה, עומדת במרוצי המשחררי ומדליה נורית. הוא כמעט עבר לעורץ אחר, אך האכבע שלו כמו

לגור בעיר בגיןם מתאנן שבמרoco אמריקה – העיקר להתרחק ממקום בו מסתובבים יהודים ובפרט יהודים דתיים שומרין מצוות. את שם משפחתו שונה ליסטיין, ובכך חתך באיסט-סיד של מנהטן הגדולה. הורייו היו דתיים למתנות הקושי העצום לשמרו על מצוות התורה בעידן של אמריקה מלפני שכבים שנה. הם עצם לידיהם ווילנא שהיגרו לארצות הברית לאחר תום מלחמת העולם הראשונה.

עפרים היה ילד קטן, טוב מראה ונחמד סבר. הוא גדל בבית הוריו למשפחה כהן בדירה צפופה באיסט-סיד של מנהטן הגדולה. הורייו היו דתיים למתנות הקושי העצום לשמרו על מצוות התורה בעידן של אמריקה מלפני שכבים שנה. הם עצם לידיהם ווילנא שהיגרו לארצות הברית לאחר תום מלחמת העולם הראשונה. משפחת כהן הייתה משפחה לא-גדולה, הוריהם ושלושה ילדים. אפרים היה האצעי בין שתי בנות. המשפחה הייתה מודדת. אבי המשפחה שמר בקנותו על שלמותה של המשפחה הקטנה, ודאג להקנותו לילדים ערכיהם יהודים עד כמה שהיא ניתנת. אפרים הילד נקרע בין החינוך היהודי שקיבל בביון החינוך ב"סקול" הממלכתי אליו הלך מדי יום ביומו.

לא פלא אפוא שאמריקה הגדולה והנוצצת קרצה לאפרים שבין כה וכח התבגר והיה לנער בגיל ה"טיפש-עשרה". גיל הנערות עשה את שלו, ולמרות נסיוונותיו של האב לשמר את אפרים קיה במסורת המשפחה והדתית, אך כשהרגיש כי הוא מספיק בוגר ו"עלשות חיים" באמריקה הזוחרת מסביב. הוא עזב את בית הוריהם, השלים מאחריו את המסורת ואת המצוות שקיים. במשך הזמן התפתח בו רגש "אנטי" לכל עניין של יהדות. הוא לא רצה להיראות כיהודין, אף לא שיכירו בו כי מוצאו משפחה יהודית. הוא עזב את ניו-יורק המרכזית ועבר

סלונים: "עזרה לי! אני מתחנן בפניך! איני יכול עוד להמשיך כך!"

מבל שאהאריך במילים הבין הרב סלונים מיד בפה מדבר. — "אני יכול לך ולהינתק מכל משפחתי, ממשטי, מלדי, מנכדי. أنا עוזר לך! תן לי עצה" — ושוב פרץ בבכי קורע לב.

"נתתי לך את כתובתי" — מסיים הרב סלונים את הסיפור — "וביקשתי ממנו שישור לביתי למחורת. ואכן, בבוקר הוא כבר היה בבית. כפי שהוננו על-פי חסידות להתחילה כל קשר עם היהודי בעיטה בפועל, העת לו להניח תפילין. הוא ענה לך בשמה. שעה ארוכה עמד ג'ף-אפרים בפתח החדר, מתבודד ביןו לבין עצמו, ביןו לבין קונו.

"לאחר שחילץ את תפיליו סיפר: 'חמש שנים מאז הבר-מצווה התמידי בהנחת תפילי, אולם הן היו ענייני כאבנים כבודות. היה זה עול גדול שעשיתי נגד רצוני, רק כדי למלא את רצונו של אבי. בעת אני עושה זאת בהתרgestות ובשםחה, ואני חש בהן התקשרות מיוחדת לאבי וליהדות.'

"בגיל 70 חזר אפרים להניח תפילין, להתפלל ולקיים מצוות. הנושא המשפטי הוא בעיה טראגיית כאובה וזה יצריך זמן וסבלנות. אולם גם רגע זה הגיע. הוא החל באופןך את דרכו חוזרת הביתה — ליהדות אמרית. בוכה על רוב שנותיו שעברו בצורה טראגית, אך נחוש בדעתו לשוב בתשובה שלמה ומלאה ולחיות כיהודי נאמן לכל דבר".

קפה על מקומה. הוא הבית בסקרנות ברהיהו הלה, ומראות רוחקים צפו עליו בראשו.

הוא נזכר באיסט-סיד האידיישית. בבת אחת חדרה לתודעתו התמונה של הדלקת הנרות בבית אבא, עם כל הרגשות והניסיונות שלוו את אותו מעמד. אולי היה נדמה לו כאילו הוא מריך את הבית הישן של אבא ואמא...

הוא הקשיב לדבריו של הרב סלונים: "הנרות מסמלים את המעשים הטובים. כל מעשה טוב מAIR את הסביבה ומגרש את החושך הרוחני שקיים בלבו ובנפשו של כל אדם..."

קריין הטלויזיה מיהר לעבור לדיווח החדשותי הבא, אך ג'ף כבר לא שמע אותו. הוא בהה בדמותו של הקריין המרצד על המשק, אך ראשו, מוחו ולבו היו במקומות אחרים לחולוטין. אותו לילה התהפץ על משכבו מצד לצד. הוא לא מצא מנוח לנפשו, וככל שניסיה להתעלם, לשוכח ולבועט בעבר — תמנונות העבר בעטו בו, נקשו בראשו כפטישים ושיסעו את לבו ללא רחמים.

למחרת בשעת ערבית הציע לרעיתו לצאת لكنיוון כדי לנקות אי-אלו פריטים חשובים. היא נעטה וצירפה לניסיונות שניים מנכדי. גם ביום זה מהה הקניון באלפי אנשים שהתהלך אנה וננה. בשעה היودה, עליה הרב סלונים בסולם כדי לבדוק את החנוכיה הגדולה. ההמוניים נעצרו מסביב, הביטו

והקשיבו במעשה ובנשמע.
קורלו של הרב סלונים הדחד ברמה: "ברוך אתה .. להציג נר חנוכה". לא הכל הבינו את משמעות המילים. ג'ף זכר גם .. "עשה נסים לאבותינו בימים ההם ובזמן הזה".
ללאותינו?! תהה-גיהץ ג'ף בין עצמו. יש לי אבות?! להיכן הובלתי את שולשת אבותוי? להיכן הבאתי את אבא שלי? — ליגון שאולה: הדמעות לגו מעיני...
בשלב מסוים הוא שלח את רעייתו וכendiyo לאחת החנויות, ובמהירות התקרב לר

הדריך לאוֹלָה

לימוד ו訓ון בטניני מושית וגאולה

מאת יהושע מנחם

ומבחןיה זו אכן אין הבדל בין המקום הכהן חדש למקומות הכהן נזוך ושלפ': בשנייהם נמצא הקב"ה באוֹתָה מדָה. אַמְּנָס, בְּכָל הָעוֹלָם אֵין הַדָּבָר נִיכָּר בְּגָלוֹי, וְאַדְרָבָה, עֲנֵינוּ שֶׁל הָעוֹלָם — מְלֻשָּׂן הָעוֹלָם — לְהַעֲלִים וְלְהַסְּטִיר עַל הַאֲלָקָות שָׁבוֹ, וְתַפְקִידָם שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הוּא לְגֹלוֹת אֶת הַאֲלָקָות בְּעוֹלָם עַל יְדֵי עֲבֹדָתָם.

ובכך יש הבדל בין בית המקדש לשאר המקומות: בבית המקדש – על-ידי העבודה המשמעותית הנעשה רַק שָׁם – הקרבתה הקרובנות וכור'i, מְתַגְּלָה הַדָּרָג הַכִּי גְּבוּהָה – שאינה מתגללה באף מקום אחר. על-כך נשאלת שאלה בסיסית ביותר: מה אכן דרוש מקום מיוחד ונוסי' שׂוֹדָקָא בּוֹ תִשְׁרֵה אֶתְהָדָה בְּמָקוֹם זֶה דָּוָקָא. הרוי שם שאת כלות התורה והמצוות ניתנת והובאה לידיים בכל מקום ומקום, ועל-ידי להמשיך שם את האור האלוקי הנמשך על-ידי קיומם המצויה – באוֹתָה מדָה ניתן לאורה לבצע בכל מקום ומקום גם את כל העבודות הנעשה בבית המקדש, הקרבת הקרובנות וכור'i [וכפי שאכן היה הדבר קודם שהוקם המשכן, שהיו מקריבים קרבנות בכל מקום ומקום, ורק כשבנה המשכן, "נִאָסְרוּ הַבְּמֹות"], והותר להקריב קרבן אך ורק במשכן ולאחריו כן בבית המקדש]. מדו"ע אם כן קבע הקב"ה מקום גשמי מסוים – בית המקדש, שׂוֹדָקָא בּוֹ תומך אלקות על ידי עבודות אלו?

לצורך הבנת העניין (שיטטרס על שני פרקים) علينا להזכיר ולברר נושא כללי, השיקח hon לעיקר עניינו של בית המקדש, והונ לימי החנוכה שאנו נמצאים בפתחם. ומוסום חביבות הענין "שהזמן גורמא", נפתח איפוא בביור העין בוגע לחג החנוכה (כasher המשך הענין וסיומו, יהיו בסמוך לה טבת וקשרו אליו).

מאי חנוכה?

עיוון במקורות מגלה, כי הנס הגדול של חנוכה – פְּךָ אֶחָד שֶׁל שְׁמָן וְלֹא הָיָה בּוֹ

מִלְדָה כְּנָגָד

אל-מִלְדָה

יהודיותו של נס חנוכה – נס נדייר שכמותו היה אַר-וּרְק בקודש הקודשים! ● נס "ברמה אחרת לגמרי" לגביו הניסים הלכוארה והם שהתרחשו אצל שרה אַמְנוּ ואצל אלישע הנביא ● מהו יהודו של הנס שהיה אַפְילוּ מגודלי ישראל שלא הסכימו כי הוא יכול להיות (!)... ● על "מדָה וְאֵי-

מדָה כְּאַחַת", וְכָלְיוֹן וְאֵי-כָלְיוֹן כְּאַחַד!

לרגל חג החנוכה, עוסוק בנושא המהווה יסוד כללי – hon בוגע לעניינו של בית המקדש, והונ בוגע לנס חנוכה – נס פָּקָדָה, והוא בוגע בראוף הци נעלה, הוא דוקא בבית המקדש.

מובן מאליו כי אין משמעות הדבר שאַר-וּרְק שָׁם – ולא בכל מקום אחר תימצא השכינה; שהרי הקב"ה נמצא **בְּכָל** מקום ומקום – "את השמים ואת הארץ אני מלא" – וainedו מוגבל כלל וכלל במקום מסוים,

"מקום עבודה"

את עניינו העיקרי של בית המקדש מגדירה התורת מיד בעת הציווי על הקמתו: "וַיַּעֲשֵׂה לְ

כמוה זו, אך סוף סוף, הדין של "תנן לה מזדהה" – החובה לשים חצי לוג שמן בכל יום המנוחה – לא עשתה!

מכח תמיות אלו מוכרים לפרש את הנס באופן שלishi ושותה למגורי. לא הייתה כאן הוספה בכמות השמן, ואך לא הוספה באיכות השמן. השמן נותר כמוות שהוא, חצי לוג בלבד, וכמו כן הוא **נשאר בטבעו** שדי בו בכדי להדליק אך ורק יום אחד בלבד. כיצד אם כן דלק שmeno ימים? ובaanano מגיעים לאוטו נס יחיד ומיווחד, שארע אך ורק בחנוכה, נס "ונדר" ביתור, שכמותו אנו מוצאים, בלבד בחנוכה, רק בקודש הקדשים: "עמנע הנמנעות".

לא בא בחשבון!

בית המקדש בכלל, היה מקום בו התרחשו דרך קבוע ניסים גלויים, וכי שמוניים חז"ל (במסכת אבות): "עשרה ניסים נעשו במקדש". אך ישנו נס אחד יחיד ומיווחד העולה על כלנה – "מקום הארון אינו מן המדה".

אורכו של קודש הקדשים בו ניצב ארון העדות, היה עשרים אמה, ואורכו של הארון עצמו היה שתים וחצי אמות. על פי הגיון פשוט, בשעה שמודדים מקצתה באטען, הקדשים עד לארון שהיה מונח באטען, ומקצתה השני עד לארון, לא יתכן כי ימצאו עשר אמות מכאנן ועשר אמות מכאנן, מאחר והארון שבאמצעו תופס בעצמו שתים וחצי והארון עד לארון אמרו להמצאה מכל צד אמות [ועל פי החשבון אמרו להמצאה מכל צד שמונה אמות ושלושת-רביעי האמה, שכן כשנחבר את אורכו של הארון – שתים וחצי אמות – לשני חלקיים, נמצא כי מכל צד הוא "לחך" אמה ורביע, וממילא נשארו מתחע"ה העש – שמונה ושלישית-רביעי אמה].

והנה זה פלא: למרות כל זאת, בפועל, בשעה שמדדדו מכל צד של קודש הקדשים, עד לארון העדות, נמצאו עשר אמות לתמיות מכל צד! היה כאן נס מופלא: אורכו של קדש הקדשים: עשרים אמה. אורך הארון: שתים וחצי אמות, ובשעת המדייה: עשר אמות מכאנן, ועוד שתים וחצי מכאנן ועשר אמות מכאנן, ועוד שתים וחצי אמרות שתופס הארון עצמו: הרי עשרים ושתיים וחצי!

חז"ל מတאים נס זה במשפט: "מקום הארון אינו מן המדה". מקוםו של הארון, שתים וחצי אמות, אינו תופס כלום מהמדה של קדש הקדשים, וככלו אינו תופס כלسطح.

וחובה להדגиш: אין הפירוש כי בשעה

בכך נפתרה הבעיה
ההילכתיות כיצד היה ניתן להדליק משמן זה על-פי כל הכללים: מחדGISAA, אין כאן בעיה של שמן נס; זהו שמן שבא מהזית ולא נוסף בו כהוא זה, ומайдךGISAA, אין כאן בעיה של "תנן לה מזדהה" – החובה לשים בכלليلת מידה של שימה של שמן "ממוחזר" – חצי לוג; אכן בכלليلת היתה במנורה כמוות של שילה של שמן "ממוחזר" – שמן שכבר דלק לילה שלם – ונשאר בשלימותו!

ההילכתיות באה לאחר שדליך ממנה שמונה ימים" – לא היה ראשון מסונו, כבר היו בדברי הימים תקדימים לדבר עין זה.

כך למשל דברי חז"ל אוזות הנר שדליך באهل שרה, ולאחר מכן אצל רבקה, שהיה דולק "מלילי שבת ועד ליל שבת", על אף שהשמן שנייתן בו היה בכמות המספקת רק לצורך Lil שבת. כמו כן ידוע המשעה באלייש הנביא ציווה על אשות עובדיה – שנורתה בחומר כל ולא נשאר לה בבנית אלא ורק מעט שמן – לשאול כלים ריקים מכל שכינותיה, ולצקת לתוכם ממעט השמן שהיה לה, וכן המשען התרבה והיא מילאה ממנה את כל הכללים, ממש: "יעס פך השמן".

אמנם, העובדה כי קבעו יום טוב מיווחד לזכר נס חנוכה, מלמדת כי אכן היה זה נס מיוחד במינו שלא היה כמוותם אחרים; אותם ניסים שארעו קודם לכן אצל שרה אמנו – ואלייש, היו שונים בתכלית מנס חנוכה – שהיה יחיד ומיווחד.

כיצד אכן קרה כי כמוות של שמן המשיפה ליום אחד דלקה שmeno ימים תמיימים? כשניעין בדבר נראה כי ניתן לאורה לבאר עניין זה בשני אופנים:

הסתכלות אחת היא, כי הנס היה באותה המתכונת של הנס אצל אלישע: השמן הטרבה בדרך ניסית. ככלומר, מאחר וכמות השמן שבפק הפסיקה רק ליום אחד, הוא אכן נגמר לאחר שהשתמשו בו ביום הראשון, והשםן שהשתמשו בו למחמת היה כבר שמן אחר: שמן שנוצר על ידי נס.

אך באמות קיימת בעיה גדולה לומר כך לגבי נס חנוכה: ההוראה מצויה להדליק את המנורה **בשmeno זית**, ככלומר: **שמן שופק מזיתים**, אך כל שמן שלא הופק מזית פסול להדלקת המנורה. האם אפשר לומר כי אותו שמן שנוצר בסיס הופק מזית? הרי שמן זה לא ראה מעולם את הזית! אותה כמוות שמן שאכן בא מהזית כבר כלתה ביום הראשון, ושאר השמן הרוי הוא שמן חדש, שנוצר בסיס, שבינו לבין הזית אין כל קשר; שמן זה לאורה **פסול להדלקת המנורה**.

שמן איקוטי

יש המסבירים באופן אחר: השמן אכן לא הטרבה, ונשארה אך ורק אותה כמוות מעתה של שמן שעלה פי טבע די בה כדי להדלק רക יום אחד, אלא שהנס גורם כי **אותה כמוות מועטת** תפיק לשmeno ימים. הנס היה איפוא לא **בכמהות השמן** אלא

לכוארה, האש לא נעשתה על ידי השמן, אלא אש ניסית הבאה ממשמים [ועל דרכ שקהשינו לעיל על האופן שהשמנן התרבה, שהרי אם כך אין זה שמן הבא מזית אלא שמן הנעשה על ידי נס, כך אותה קושיה בדיקות נשלת אף על ביאור זה בנווגע לאש: אין זו אש הבאה ממשמן, אלא אש ניסית].

אלא שזהו אכן הנגעלה — שחיבר שני הפכים בבת אחת: האש אכן **באה מהשמן**, ולא הייתה זו אש ניסית הנוצרת מלאיה לא שמן. הייתה כהן אש רגילה הנעשה על ידי כליוון השמן, והשמן אכן נאכל ע"י כך, עם זאת — נשאר בשלימותו! ממש כפי שאומרים בלשונו: "לאכול את העוגה ולהשאר אותה שלימה..." — האש **אכלה** את השמן, והוא נשאר בשלימותו.

— ובבדיקה כפי הנס של מקום הארון: מוכרים לומר שהארון **טפס** מקום, שהרי כך צייתה תורה: "אמתיים וחצי ארכו", ועם זאת הוא לא **טפס** מקום: כשהזדנו את קדש הקדשים מצאנו שהוא אכן טפס מקום, הוא **טפס** מקום ולא **טפס** מקום בבת-אתה! וכך גם בסך השמן: מוכרים לומר שהשמן נאכל על ידי האש, שהרי כך צייתה תורה: **שמן למאור** — האש צירכה לבוא מהשמן, על ידי כליוונו של השמן, ועם זאת הוא לא נאכל: לאחר שעבר יום שלם שהash אכלה אותו עד תומו, בדקנו ומצאנו כי הוא נשאר ונותר בשלימותו, ובמילים פשוטות: הוא נבלה ולא נבלה בבת-אתה!

בכך נפרתה הבעיה ההלכתית כיצד היה ניתן להדילק שמן זה על-פי כל הכללים: מחד גיסא, אין כאן בעיה של שמן נס; זהו שמן שבא מהזיה ולא נוסף בו כהוא זה, ומайдך גיסא, אין כאן הבעיה של "תינ' לה מדתה" — החובה לשים בכל לילה שלימה של שמן למאור — שמן שכבר דלק ללילה שלם — ונשאר בשלימותו!

ובוון איפוא כי נס זה הוא נעלם ביתר ושלא בערך כלל לניסים שairyו קודם لكن אצל שרה ואליישע — "כליון" וαι כליון כאחד!!

ולאחר שביארנו באור היטב לשם מה היה נחוץ נס זה — דוקא באופן זה — בנווגע **לפץ השמן**, לא נותר לנו אלא לבאר: מהי אכן ממשימותו של נס בנווגע **לקודש הקדשים**, והרי הקב"ה לא עשה ניסים "סתם כן", מודיע אם-כן התרחש הנס הגדול הזה של מקום הארון אינו מן המידה? ודאי שקיימות ממשימות עמו בunning זה, ועל כך איה בהרחבה בפרק הבא.

שמודדים את הארון עצמו הוא **כון** תופס מקום בדיק כל דבר גשמי אחר, כמובן, הנהנותו היא כן הנהנה טبيعית. אך יחד עם זאת — כשמודדים את קודש הקדשים, נמצא לפעת כי הארון אכן טפס מקום, פתואם מדובר כאן בהנאה **בלתי טבעית**. יש כאן חיבור של נס וטבע כאחד!

עד-כדי כך מופלא נס מסוג זה, שהיה **מגדולי ישראל** שבמרו כי גם בחיק הבורא קיימים "נמנעות", כמובן, דברים שבلتני נתן לשוטם (כמו למשל דבר גשמי יתפוז מקומות ולא יתפוז מקום). אך יחד עם זאת — מקום זה לא נכל כל במדת קודש הקדשים והרי-היא כביכול מתעתע במודדים: אילו תמידו אותו, תמצאו בו את מלאה שתים וחצי אמות, אילו תמידו את אורך קודש הקדשים, אילו

נעלמו לפתע פתואם ואינם! — נס כזה מעציב על דרגא הנקראת: "נמנע הנמנעות", כמובן הנמנעות [=לא קיימות אצלו "נמנעות"] — הוא יכול ליצור אפילו מציאות כזו הסותרת את עצמה מיניה ובה!

שנמדד את הארון עצמו אין הוא יתפוז — מקום כל [שם דבר זה יהיה פלא עצום — שהרי כל דבר גשמי בהכרח תפוס מקום], אלא יותר מכך: בשעה שנמדד את הארון עצמו הוא כן יתפוז מקום, שתיים וחצי אמות, שהרי כך מצוחה התורה בפיווש: הארון חייב להיות באורך שתים וחצי אמות, ואילו לא יהיה שתים וחצי אמות, אין זה הארון **שציווה עליו התורה**, כמובן, ככלומר, **דока** מצד ציווי התורה מוכחה להיות שהארון אכן **כון תפוס מקום**. אך יחד עם זאת — מקום זה לא נכל כל במדת קודש הקדשים והרי-היא כביכול מתעתע במודדים: אילו תמידו אותו, תמצא בו את מלאה שתים וחצי אמות, אילו תמידו את אורך קודש הקדשים, אילו

נמנע הנמנעות

יהודה של נס זה הוא בכך, שהוא מחבר שני הפכים אחד.

כלומר, אילו נניח היה אכן הנס באופן כזה שלארון לא הייתה מלכתחילה כל מידת, על אף שהוא עשוי מחומר גשמי — שעל פי טبع הרוי הוא תפוס מקום, אך היה מתחולל נס והארון היה נעשה כמו אויר למשל שאינו תופס כל מקום — הנה על אף שמדובר נס זה הוא מופלא ביותר, אך למעשה, לאחר התבוננות בדבר, ניתן להגעה **למסקנה שכליות** כי הדבר כזה בהחלט יכולcosa וללא רק **להאמין** באמונה פשוטה בכך).

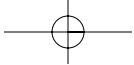
שהרי, את **אותו טבע עצמו** הקובלע כי לכל דבר גשמי יש מידה, מי טבע אם לא הקב"ה? כשם שהקב"ה ברא את החפץ הזה כמו את כל הנבראים — מאין ליש, כך גם החוליט שטבעו של הדבר, דהיינו, האופן אליו שבער כל היום, נשאר בשלימותו ולא נחרס בו כלום! אמנם על פי טבע העריה נעשית **על ידי** כליון השמן. אך כאן עשה הקב"ה נס: האש בערה, והשמן נשר בקיומו! וועל דרכ מה שאומרים חז"ל בנווגע לנס של "הנסנה בוער באש והסנה אינו ואכל", אשר "אש של מעלה שרופת ואינה אוכלת". כולם, לא גורמת לכליון של הדבר בו היה בוערת.

יכול להיות בהחלט מובן בשכל. אך כל זה הוא בנווגע לנס "ירגיל", אך נס כזה של "מקום הארון אינו מן המידה" הרי לא עללה יותר מנס רגיל. הרי כאן, אין זו רק הנהגה שלמעלה מהטבע, שהרי בשעה

לאכול את העוגה ולהשאיר אותה שלימה...

זהו גם הנס שאירע בחנוכה: "נמנע הנמנעות". השמן אכן לא התרבה כלל, וכמו-כן גם איכותו נשרה בדיק ברגיל. אך **אותו שמן**, לאחר שבער כל היום, נשאר בשלימותו ולא נחרס בו כלום! אמנם על פי קביעי מים ממשל, באותה מידה שהקב"ה קבע כי יזרמו ולא יעמדו חփץ מזק, כך גם היה כהה בעיטה קבועי כי המים כן יעמדו (כמו שהוא בעת קריית ים סוף). וכשם שהוא טבע את טבעו של דבר גשמי כך שתופס מקום, כך בדיק היה יכול לקבוע שלא יתפוז מקום. מסיבה זו, הרי נס כזה המשנה את טבעו של הדבר, יכול להיות בהחלט מובן בשכל.

אך כל זה הוא בנווגע לנס "ירגיל", אך נס כזה של "מקום הארון אינו מן המידה" הרי לא כוארא אין זו האש עליה דיברה התורה. התורה מצוחה על "שמן למאור" — אש (מאור) הבאה על ידי כליון השמן, והרי כאן,

מה השאלת

כתב וzech: דוד מלמד

סכוסר האומנאים

מלכויות לאחר מכן, אבל גאולה אחרונה אין לכם צער
ושעבוד מלכויות אחרת.

ובכן, מספר חלקים מהחידה פתרו נכוון, אך נשארו
חלקים רבים נוספים שטרם נפתרו או שנפטרו שלא לדעת
כותב החידה.

הפרש אם כן מטפס השבוע לערך של 400 ש"ח בקניית
ספריית הסידות, תרומות ר' יצחק כהן, מנכ"ל הוצאת ספרים
"ופרצת", כפר חב"ד.

תשובה נתן לשלווה לפקס שמספרו:
960-3-7289

אנו ממתינים לתשובותיכם.
בהצלחה!

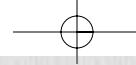
**אם אומן מקנית את עמיתו
האחד קמצן והשני מבולבל
אל תיבהל, אל תירא
בי בקנותה תראה שררה!
בביהם פורסמה שמועה
הכל בשביב;
אותם זה מטריד
בדאי שתמצא בזיה סימן לעתיד**

קוראים יקרים!
גם השבוע הופתענו לקבל "מבול" של פתרונות לחידה
"סכוסר האומנאים", חלקם יפים ואינם נכונים ובחלקם יש
תשובות חיליקות.

משמעותם מה בחידה זוربים שלוחים אליוינו קטעי מדרשים
או שיחות של הרבי – אך לא לזואת כוונתנו. אנו חווורים
ומבקשים כי הפתורנות צריכים להיות מושלמים, כאשר
כל מילה בכתב החידה מפוענחת ובעל משמעות ממשמעות
ברורה.

במקום רמז – המגיע בדרך כלל בשבוע השלישי
לחידה – אנו נביא את נסיוון פתרונו של הת' שניואר זלמן
פרידמן מקאנארסי בברוקלין, ובו אפשר להיעזר לא מעט:
אם אומן מקנית את עמיתו – מלך מתגרה במלך אחר
האחד קמצן – הכוונה על מלכי פרס הידועים
בקמצנותם
והשני מבולבל – שהמלכים הערביים ידועים
כבולבלים

אל תיבהל אל תירא – בני אל תתייראו
כי בקנותה תראה שררה – ???
בביהם פורסמה שמועה – ואומר להם
הכל בשביב – כל מה שעשית לא עשית אלא
בשבילכם.
אותם זה מטריד – מפני מה אתם מתיראים, אל תהיו
כל האומות שמתרעשים ומתבהלים
כדי שתמצא בזיה סימן לעתיד – ולא גנאלה
הראשונה, כי הגאולה הראשונה היה לכם צער וشعבוד

770-בָּבִין-אַתְּ-בָּבִין

במסגרת הסדרים בעיינה במהלך השבוע החולף. השיעור יהיה בניו לתפארת נסיך בצורה מעניינת וזכה להקשבה מלאה ולהתערבות עניינית מצד התלמידים המשתתפים בשיעור.

יום ראשון, י"ג כסלו

בימי ראשון מגיעים ל-770 מידיו שביע המוני אנשים המנכילים את יום החופשה הרשמי בארץות-הברית לביקור אצל הרב שיליט"א. הפסיפס האנושי המגיע לאן הינו מرتתק, החל מאותם המחזיקים בעמדות בעלי השפעה במקום מגוריهم, כגון רבנים, פוליטיקאים, משפטנים וכדומה, וכלה ב"עמך", האנשים הפשוטים העמילים כל השבע להציג ביזע רב את פת לחםם, וכמוון, גם המוני המתילים היישראלים המפגינים ב-770 נוכחות בולטות. כולם באים ל-770 על מנת לשאוב כח ועידוד להמשיך בשיגור יומם.

מהערב נכנסנו ליום שכגדות הרבי "קיים אוטי אליכם", הלא הוא יום חתונתו של הרבי, י"ד בכסלו. מספר תמים נמצאים החלילו שום כה נשגב אינו יכול לעבור כלל يوم רגיל. אי לך ובהתאם לזאת סודר

וואצאי-שבת-קודש פרשת יצא

בצאת השבת, מיד לאחר ההבדלה והקרנות הוועידה על כ"ק אדמור' מה"מ – כמידי תחילת שבוע – יצא המוני התמים ואנ"ש לרוחבה שממול 770 לקידוש לבנה הנערך ברובע עם הדרת מלך, על פי דבריו הרבי מלך המשיח שליט"א בשנת תשנ"ב שכח פועלם את זירוז הגואלה. ראוי לציין שבתקופה האחורה דואגים מספר תמים להכין למעמד הקידוש לבנה את הסטנדרט והמנורה המיהודים של הרב שיליט"א.

את מעמד קידוש הלבנה אירגן, כמידי חדש בחודשו, הרב **יקוטיאל מנחם רוף**, מנהל מטה שירה וזרעה, שדאג להביא למקום כל זמר ומערכות הגברה שколоם הדחד לmorphikim. בתום תפילה "עלינו לשבח" והקדיש הנאמר לאחריה, החותמים את ברכת קידוש לבנה, פרצו הנאספים במחולות וריקודים סוערים לצלילי כל השיר שנוגנו ע"י התמים. הריקודים התעצמו כל כך עד שגלו לכביש השורות הסמוך ל-770 והגיעו למדרכה שעובר לכביש.

כמידי מוצאי שבת נסיך בזאלaktun, בחלקו האחרון של היסדר, פלפול מפני הת' **שאל ריצס** בנושא הנלמד

אנ"ש והתמים בריקודים חסידיים לרגל יום הבahir י"ד כסלו

רב יוסף סgal בהתמודדות עם תלמידי התמימים

רוחותם של התמימים, השיגו תרומה גדולה לטובת הבचורים של הקבוצה. התרומה, הכוללת מוצרים הכרחים לכל בחור, הינה תרומהה האדיבה של חנות סיטונאית ענקית השוכנת בניו-יורק שבעליה החליטו להפנות חלק מהיעודפים שברשותם לטובת הבचורים הלומדים בחו"ל חב"ד.

בכלל תפארת זקנים, ליד העוזרת נשים, נערכו היום השיעור והתמודדות השובעים של התמימים שלמדו בцеפת. במהלך התמודדות הוחלט על הקמת ועד מיוחד שייעזר ויסיע לבחורים שאינם חסידי במשך זמן חולימים. דבר זה, שהינו טוב כלעצמו, מתאים במיוחד לזמן החורף, כאשר רבים מהתמימים הבאים מארץ-הקודש אינם ונילים למזוג האורן הקר השורר פה, לסכנת ההחלה על גבי הקראת הקופה על המדרכות לעתים קרובות, וכיוצא בזה.

בהתמודדות השבועית של התמימים שלמדו בקרית-גת דובר בין השאר על הצורך לשמור זמני הסדרים, לאור שיחתו המפורסמת של הרב – אחרון של פסח תשנ"ו – בה נאמר שרבותינו נשיאנו הגיבו עצם בהם. במיוחד הודש הצורן לשמור סדר חסידות בבורק, כי הרוי הוא תחילת היום וכי שעומדים אז כך נראה כל היום. כמו כן דובר על ההכרה בקשה אישור מהנהלת הישיבה על כל דבר שהורג מזמני וסדרי הישיבה.

יום חמישי, י"ז בכסלו

זום האורחים מכל רחבי תבל נמשך בקצב מואץ. יעדיו על כך המוניות והאוטובוסים המגיעים ל-770 ופוקדים המוני חסידים נלהבים שבאו לחצרות קודשינו לשוחות בימי' ראש השנה לחסידות' ביחד עם הרב מה"מ שליט"א, וחלקם הגדל נשאר גם לימי' המאיירים של חג חנוכה.

בשירוה וירקודים יצאו היום מספר לתמיימים למקסיקו, בשליחות הרב מלך המשיח, על-מנת ללימוד בישיבה החדשה שנפתחה שם עליyi השליה המקורי, הרב יוסי יצחק מיזליש, שליח הראשי החולש על פעילות בית חב"ד בכל רחבי המדינה. התמימים שנסעו לשם היום יעזרו גם בעילות הגודלה ובעיניים שהזמן גramer – במיוחד כדי לקיים את מבצע חנוכה שיערך במקסיקו.

שבלילה, לאחר סדר חסידות, הובאו לאל הגודל אורגן ומערכות הגבורה ולצליליהם החלו להיווצר מעגלים של תמימים ואג"ש הרוקדים בשמה רבה לצוין התאריך הגדול. השמחה שנסכה כמה שעה התעלתה לשיאים שכמותם לא ראו ב-770 הרבה זמן. מובן שכל העניין היה לאחר שהתמימים קבלו על עצמם מקום למחרת זמן לסדר חסידות, כדי שהשמחה והירקודים לא יגמו חלילה בסדרי הישיבה.

יום שני, יום הבהיר י"ד בכסלו

כאמור לעיל, היום הוא יום חתונת הרב שליט"א והרבנית לפניו ע"ב שנים (בשנת תרפ"ט). מטיב הדברים, התאריך המיוחד הזה נתן חזוק ודירבן לתמימים ללמידה את המאמר שנאמר מפני הרב הראי"ץ באותה החתונה, במילוי שבמאמר זה ישן נקודות אקטואליות עד שנדמה שמדובר באותו תקופה לנו. הדבר נערך נרחב במספר התמודדות לציון היום החשוב ובאופן טבעי דובר בהם על עצמת הקשר שבין רב לחסיד ואהבתו הגדולה של הרב לקהל החסידים, כפי שבא הדבר לידי ביטוי במשך כל שנות נשיאותו של הרב שליט"א. ההתמודדות שולבו בשיעורים הקבועים ביליקוטי שיחות' המתקיים מידי שבוע ביום שני.

יום שלישי, ט"ו בכסלו

ኒצנים הראשונים של חסידים המתכוונים לבוא ל-770 לכבוד ראש השנה לחסידות' החלו להגעת היום לבית משיח. דבר זה הרגש במיוחד בזמן התפילהות במניינו של הרב שליט"א, כשהאורים שהגיעו מתפללים בהם ומשתתפים בהתרגשות רב בירוקדים שלאחרי התפילהות. היום כסעו רחובות ולוחות המודעות של שכונות כתר-עלון – קראוון הייטס – במודעות הקוראות לציבור הרחוב לבוא ולהשתתף בהתמודדות חסידים המרכזיות שתערוך במקומות שבת-770.

יום רביעי, ט"ז בכסלו

התמימים מנהלי' קופת בחורים', אלו העמלים לא לאות למען

הרב **יוסף ווינברג** (מחבר הישוערים בספר התניא') התועד הלילה עם התמימים שלמדו בכרח חב"ד, לרجل יום הולדו של אחד התמימים. הרוב ווינברג, הידוע כנואם בעל פה מפיק מרוגיות, התועד משך שעوت ארוכות תוך כדי שהוא שוחר בדבריו סיפורים הקשורים לרבי שארען לו במהלך שליחותיו הרבות ברחבי העולם. את הכל סיפר בסגנון המיעוד והמלוטש שהותיר את התמימים פורויים מהר ומרותקיים לשמעו כל הגה שיצא מפיו.

בין הדברים שדרכו שם היה עניין בעבודת התפילה ולימוד החסידות בשקייה והתמדה, עד כדי כך שככל מקום שתמים נמצאו הוא יכול לחזור על עניין כלשהו בחסידות. בסיום ההתוועדות הפעם התמימים ברוב ווינברג להתוועד בתכיפות גבוהה יותר מכפי שהוא רגיל, משומש לפניו הגדרות — בהתעוררות כזו הם מזמן כבר לא היו.

הרב **יוסף סגל**, ראש כולל צמח צדק' בירושלים, התועד עם התמימים ב-770, לכבוד ערב ראש השנה החסידי המתחל הערבי. בדבריו סיפר על הפצת תורה החסידות בין החוגנים החרדים השווים בשיעוריהם בישיבות בירושלים ובבנין-ברק, שברכובם היו בתנאי מהורת ממש תוך כדי שהבחורים שהשתתפו באותו שיעור ידעו שם יתפסו לומדים את תורה החסידות, ובמיוחד את תורה חסידות חב"ד, הם יסולקו מהישיבה, כפי שקרה באמת במספר בחורים. אלא שאיתום זה לא הרתיע אותם מלרוו את הרב שלייט"א, הרוחני בمعنى תורה החסידות ולבשו הגינו אל הרב שלייט"א, דבקו בחב"ד בגלוי והוא הים הינס מראשי השלוחים, המשפיעים וראשי הישיבות של חב"ד בארץ ובעולם.

יום שישי, ח"י בכסלו

באי' בית מישח 771, ועוד בדק הבית' אינם יודעים מרגעו. לאחר ששבוע ש עבר חידשו את ארונו הקודש ונבעו את הדלת הראשית של 770, התקינו הימים במדרגות של הבימה לкриיאת התורה מעקה חדש (לאחר שהמעקה הקודם נשבר לפני כמה שנים). כפי הנראה הכל נעשה לכבוד התגלותו הקרובה של הרבי, שעושים הכל כדי שמראה בית מישח יהיה נאה ביותר.

השמים, שבמשך כל השבוע היו קודרים ומלאי ענינים, התבהרו לבבך ראש השנה. עת ערבית, כשבעם התכול נצבע בארכמן, התקדש החג ונכנס חג הנואלה ראש השנה לחסידות, בפעם ה-ר'ב משנת גאולתו הראשונה של אדמור' הזקן, בשנת תקנ"ט. מובן שתפילת ערבית הייתה חייגת ביותר ושולבו בה ניגוני חב"ד כיהה וכיאות.

בתום התפילה ישבו התמימים בסדר חסידות כאשריהם מצטרפים המוני אברכים, אף כאשרבדך כל אין נשראים למדוד לאחר התפילה, אך הערב, בראש השנה לחסידות, נשארו והגו בתורתו של אדמור' הזקן.

בתום הסדר הלכו התמימים לסעודת השבת ולאחריה נאספו בחזרה בזאל הגודל שהיה מלא התוועדות לכבוד חג הנואלה, בין השאר התועד המשפע הרב פנחס (פיני) קארף, שחזר על אימרותו של כי'ק אדמור' מהורי"ץ על כן שיום הולדו של חסיד הוא ביום י' בכסלו (יום גאולתו של הרבי האמצע) ואילו י"ט בכסלו הינו יום הברית של חסיד.

יום שבת קודש חג הגאולה י"ט בכסלו

למרות העייפות הרבה עקב התוועדות אטמול לא הרגשה כל חולשה בסדר חסידות בבוקר. להפוך, ניכרה השתתפות מרשימה של

הרבי שלמה מאיעסקי מתועד בתום ההתוועדות הגדולה

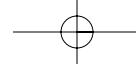

הרבי יוסף יצחק כצמן והרב מיכאל חנוך גולומב מתועדים

הרבי יצחק שפרינגר מתועד לאחר ההתוועדות הגדולה

השיעור העיוני השבועי בליקוטי שיחות' בענייני מישח ונואלה נמסר הימים מפני הת' **שאלן ריצ'ס**, שהסביר בטוב טעם את עניין חמоро של מישח כפי שהוא ביטוי בשיחותיו הקדשות של כי'ק אדמור' שליט"א.

תפילה מתנה של שבת הייתה באופן שיזכר עוד הרבה זמן, בגין כך שלמרות שהיא תפילה קצרה החזון והציבור להכנס בינהו חב"ד ומנגינות חג. התפילה זו נשכה שעה ארוכה כאשר הציבור מנסה למצותה כל הזמן.

לאחר מכן התישב כל הציבור, שהיה במצב רוח מרומם ביותר, לסדר ניגנים, גם הוא היה הפעם ארוך מהרגיל ובשיאו חזר אחד מאנ"ש מאמר חסידות בעל-פה.

את היום הנוכחי נסים בברכה המסורתית:
 gut yom - טוב לשנה טובה בלימוד החסידות ובדרבי החסידות כתבו וחתמו

ובתוספת ברכה, תקווה ובתחום מוחלט, שמחה הגאולה של אדמור' הזקן ותורת החסידות נגיעה לנאותה האמיתית והשלמה, בתגלותיו של כי"ק אדמור' מלך המשיח שליט"א, שלפניהם נזכיר את קריית הקודש.

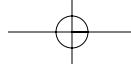
יחי אדונינו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

תמים ואנ"ש שלמדו בחברותות דברי-אלקים-חיים.

לאחר קריאת-התורה, לפני הכנסת הספר תורה לארון הקודש, עלה על הבימה הרב שלום חריטונוב וחזר על שיחת קודש של הרבי שליט"א, תוך שהוא מקדים את דבריו באומרו – כדרכו – שעושה זאת "ברשות המרא דעתך כי אדוננו מורנו ורבנו מלך המשיח".

לאחר התפילה, שטבע הדברים הייתה חגיגת ביתר, התישבם כולם להתועדות כי"ק אדמור' מלך המשיח שליט"א, תוך כדי ציפייה עמוקה שאין כמו היום זה י"ט בכסלו, חג הגאולה, זמן מתאים להתגלותו של הרבי מלך המשיח ונגלותו השלימה של העולם כולו. מאוחר יותר התפצלה ההתועדות הגדולה להתועדות חסידיים רבים, וכך, עד תפילת מנהה סעρ וגעש 770 מניגנים ומוקולות ההתועדות הרבות.

ربים מהתמים יצאו השבת באופן מתוגבר להקהלת קהילות בשכונות בוור-פארק ומנהטן, שם הפיצו את בשורת הגאולה והגואל בתהמודיות לכבוד חג הגאולה.

מר ישראל הראל מראשי יש"ע ומיל שכיהן כיו"ר מועצת יש"ע אומר בראיון ל"בית משה":

"יהודים נרצחים מדי יום, amahaot ceirout la chozrot habaita وانחנו יושבים ספרוניים בbeitano..."

"אנחנו צריכים לסייע את כל אושיות המדינה. לחסום כבישים וצמחיים ולשבש את מהלך החיים התקין של המדינה. לא מדובר כאן על שביתות בגלל הレンת שכר, אלא בגלל מעשי רצח يوم-יום! מדי שבוע נהרגות ahahot לילדיים. לפניו עשרה ימים נרצחה באכזריות נוראה גב' רינה דידובסקי אם לששה ילדים בדרך למד בבית-הספר, אין דבר כזה יכול לעבור בשתייה? ילדים הולכים לבתי ספר ומגיעים קטועי גופים – מדובר שותקים? ● ראיון מרתך עם מר ישראל הראל, לשעבר מזכ"ל מועצת יש"ע ועוורן הבטאון "נקודה", ומראשי המתיישבים בישראל ביש"ע

ראיון: שי גפן

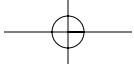
шибיאיה דברים לידי סיום תכליתי. כל מלחמות התחשה שהתנהלו נגד ישראל ידה של ישראל הייתה על התחthonה. כך היה במהלך הלחמה לששת הימים – מלחמה שביאה את מלחמת יום הכיפור, וכך היה לבנוו, וכך היה באינטיפאדה הראשונה שכונתה ממנה הגיע הסכם אוסלו, וכך צעריו עלול להיות היום, באינטיפאדת אל אקצא. מה שאנו עושים היום – זו התגוננות. הם מתישים את דעת הקhal הירושלמי מושום שהם יודעים שהצייר הישראלי הוא ציבור חלש

- מר הראל, אתה כמו כולנו רואת את המצב הנוכחי; כולנו שומעים את החדשות ושמעים על היריות בכפר זרום, אך לא שומעים את קולה של ההנאה. רבים מכם את מתישבי יש"ע במצב הנוכחי כ"ברזזים במטוח" – האומנים?

אני חושב שמדינת ישראל החלטה מראש להפסיק את המלחמה הזאת ולכן היא מאפשרת להיפגע למלחמה זאת לאפשרות ללחמה זאת להיפגע למלחמות אשר הוציאה מאות אלפי לוחבות. ביום הוא כותב טור שבoui בעיתון "הארץ" ועובד במספר פרויקטים הקשורים לנושאי ארץ ישראל, וכTİבת ספרים.

ישראל הראל – כרטיס ביקור

ישראל הראל הנז תושב עופרה. לחם במהלך מלחמת ששת הימים בירושלים כקצין מילואים בצהנים, ובמלחמת יום הכיפורים. ב-1980 יסד את מועצת יש"ע והיה מזכירה הכללי של המועצה במשך 7 שנים, משנת 87 עד שנת 95 כיהן כיו"ר המועצה. תקופה ארוכה ערך את ביתו מועצת יש"ע "נקודה". ישראל הראל ידו בברירות לשונו ובבטווי המצביע לאשרו. במננו נוהלה מועצת יש"ע את המאבקים הגדולים נגד הסכמי אוסלו כאשר הוצאה מאות אלפי לוחבות. ביום הוא כותב טור שבoui בעיתון "הארץ" ועובד במספר פרויקטים הקשורים לנושאי ארץ ישראל, וכTİבת ספרים.

כבר הודיעו שמוותרים על הר הבית ומעניקים וויתורים גדולים יותר מכפי שנתנו בעומק דיוויד. המשמעות של כל זה היא שופחת ניצח במלחמה הזאת.

• זה מלחמת העצמות של ערפאת?

על פי אוסלו הוא יכול לקבל את המדינה הפלשנית ללא מלחמה. אבל אנחנו נהינו "חכמים" והחלנו להעניק הסברים למעשו של ערפאת מודיע שהוא פוגע ביוזם – כיון שהוא רוצה להגיע למדינה דרך מלחמה, אחרת לא היה לו גאות מנצח. בכך אנחנו מצדיקים את פגיעותיו באזרחים ובchiילים שלנו. מספיק למצוא תירוצים מעשי של ערפאת, ובמקרים להוכיחו אותו ולהתחיל ליזום, אנחנו הצדיקים ומסבירים את מעשו.

• היו מצבים קשים מלאה מאז קום המדינה?

היו אומנים מצבים יותר חמורים (כמו: מלחמת יום הchipורום ובמלחמות השחרור) אבל מבחינה פסיכולוגית אנחנו מצב יותר קשה, כיון שגם הפעם הראשונה שישראלי נלחם במלחמה שהיא לא מעוניינת לנצח בה, וזאת עובדה מאד חרואה, מסוכנת וגם מפחידה.

•

• ערפאת החליט לחסל את התנהלות: הן הפקות ליותר ויותר מבזירות כיון שערפאת שולט על הציריים המרכזיים; מה אפשר לעשות?

אם הצבא רוצה, הוא יכול בקלות לשולט בשטח ובאזורים המרכזיים אפילו ללא יריה אחת, הבעיה שהוא לא רוצה לעשות זאת. אני מקווה שהיה למתיישבים מספיק כח להתגבר על המכב.

• בשבוע האחרון דיברו על הקמת סיורים עצמאים בערים המרכזיים מטעם המועצות האזורית, במטרה להשלים את מה שזכה לאליפות, האם זה בר ביצוע?

אני לא יודע אם יש בזה הרבה תועלות ואם אפשר למשוך זאת זמן רב. אני לא חושב שהתקפיך שלנו, זה התקפיך של צה"ל. אם אנחנו נעשה זאת, אנחנו למעשה פוטרים את צה"ל שאומר לעצמו מישחו אחר עשו את העבודה ואני פטור מלעשות את זה. لكن אני חשב שהtabיעה כלפי צה"ל צריכה להיות חזקה ותקיפה יותר.

• דואק נעת התפרסמו נתונים על גידול של עשרה אחוז בתנהלות, למורת המכב. מצד אחד שומעים שרצוים לעזוב מצד שני אומרים ש מגיעים נספים – היכן האמת?

הנתונים הם על סמך התנודות שנעשו

שbeklotot אפשר להתייחס אליו. בשאלת הזכרת את כפר דורם, אבל מה שמסמל יותר מכל את ההשתה הישראלית זו שכונת גילה בעיר הבירה, שכבר קודשים יורים עליה; אך במקרה לפטור את הבעיה מהמושר, מקרים שם ביצורים ומגנדים את הבתים בחומות ושימושם לשוריינות שעולות מיליון. מי שרואה כל זאת מבין מדינת ישראל לא מעוניינת לנצח במלחמה הזאת.

• אתה מותח כאן ביקורת מромצת על הסיסמא לנו לצה"ל לנצח?

זה לא ביקורת מ롬צת, אני אומר זאת מפורשות וכ כתבי על כך כמה מהאמרים. צה"ל לא רוצה לנצח. אם צה"ל היה רוצה לנצח הממשלה הייתה נותנת לו.

• מה לדעתך הסיבה?

ראשי צה"ל חושבים חשיבה פוליטית ולא צבאית. הם לא חושבים כחילים אלא כדיפלומטים וזה בעיה קשה מאד.

• "קציני אוסלו", כפי שקרא להם

עווי לנDAO? אני לא רוצה להכנס כאן להגדרות. לדעתי

כבר מספר שנים שראשי הצבא חושבים חשיבה פוליטית ולא בטחונית טהורה.

• היכן אתה מזהה את קו השבר בו החל הצבא לערב שיקולים פוליטיים בשיקולים צבאיים?

לדעתי זה החל מזמן מלחמת ים הchipורום. כבר אז איבד הצבא את הביטחון העצמי שלו, ומאז כל הזמן הוא בנסיגת ומגננה. הוא נסוג מסיני ומפיתחת רפיח, והוא ברוח מלכון בריחה מבישה.

• • •

צה"ל יודע היכן מסתובבים ראשי התנאים והמחייבים, אך לרובם הבושה צה"ל מרשה להם לטוס מעל האזרחים שהוא שולט בהם, כאשר בכל מקום נורמלי בעולם היו פוגעים בהם פגיעה אנושה

• אנחנו לא עושים שום דבר לנוכח האסטרטגיה של ערפאת?

אנחנו ממשחקים לידיים שלנו בשיטת המגננה. במקום לתקן אנחנו מתרגלנים ומתמגנים. מבחינה פסיכולוגית אנחנו יוצרים צבא שאינו יודע מה תקיפה.

• אתה לא יוריך בשיבור לאחר דברים קשים כלו?

אני אומר את האמת העובדת בשיטה. אני לא עוסקת בפרשניות אלא נוטן תומנות מכך מדויקת למה שמתחלל כאן בישראל של היום.

• מה אפשר לעשות?

צריך לתקן מאותנו מקום בו יורים ולא להשאיר בתים באותו שטח. צה"ל יודע היכן מסתובבים ראשי התנאים והמחייבים, אך לרובם הבושה צה"ל מרשה להם לטוס מעלה האזרחים שהוא שולט בהם, כאשר בכל מקום נורמלי בעולם היו פוגעים בהם פגיעה אנושה. כך גם לגבי המשא ומתן: מנהלים משא ומתן עם התוקפים אותם תוך כדי לחימה. השבע

• מר הראל, רבים מדברים היום על לבנוןיזציה בתוך י"ש"ע, הוא מצד הリスト הפלשנית והן מצד הצבא הישראלי – האמנס?

הצה"ל. הצבא הישראלי שהותו לבנון עסק בעיקר בהגנה עצמית וגם ביש"ע הצבא עובד על מיגון עצמי. כלל הפעולות של צה"ל היום אסורים על נסעה ברכבים לא ממוגנים. במקומות שהצבא יתקיף ויוזם בשטח – או הוא מגן על עצמו; כדי לירות הוא צריך לקבל אישור מדרגים בכיריהם מעליו וזה בדיקת מה שהיא בדורם לבנון בשנים האחרונות. רפאת והכניות שלו משתמשים באותו שיטות כמו בלבנון. הם שלחו חלק מאנשיהם ללבנון. השיטות בהם השתמש החיזבאללה לבנון. לכן יש היום הרבה מטען צד וסגן לחימה דומה. האוטובוס בכפר דורם – שהשבוע מלאו שלושים לאסון – נפגע על ידי מטען צד שנעשה על-פי השיטה הלבנונית.

להעביר להם, אבל בהחלט הוא יעביר להם שטחים אחרים שביקש לא יכול להעביר. למשל, חלקים מהעיר העתיקה.

• איז און אלטראנטיבה?

משיחו אומר שרק הם מועמדים טובים? יש עוד אנשים. לעומת און היום היהודי דתי או יהודי שארץ ישראל השלים עמדת בראש מעינינו ואפשר להציג עבורי. בבחירה החירות האחרונות לא הצביע עבור אף אחד מהמועמדים הללו.

• יש באלה אומרים שתניאו הוא הרע במיטועו?

ביבי הוא לא הרע במיטועו הוא הרע במיטועו. זה לא ברק לא טוב, אבל לצערנו, הכוח בכנות התקודמת שהשמאל תמק בכל המהלך של נתניהו. חברון והזורה במלعلا מ-90 חכ"ים והסכים ואוי עבר ברוב סוחף. לעומת זאת ברק לא מצליח להעביר את העומת הזאת — הסכם קעופ דויד וכשנישה לעשות מהלך — הוא נפל פוליטית. כאשר פרס ור빈 רצוי פונות את חברון לאחר פרשת גולדשטיין, הבאנו עשרות אלפי איש לחברון והם נבהלו ולא העזו לפנות את תל רומיידה, ואילו ביבי "הימני" פינה את חברון. גם בעת אשר ביבי יעשה משהו הוא יקבל גיבוי של ברק או של מי שייעמוד בראש השמאלי ואז הוא יעשה כל שלבו חוץ. לדעתך הבחירה האלו מיותרות.

• איז מה הפתרון למצב מסובץ כזה?

בנסיבות של היום יש אכן באמת פרדוקס. חלק מהפתרונות הוא להחליש את הממשלה השלוטה ולהקם אופוזיציה נוקשה נגד כל

כאשר פרס ורbin רצוי לפנות את חברון לאחר פרשת גולדשטיין, הבאנו עשרות אלף איש לחברון והם נבהלו ולא העזו לפנות את תל רומיידה, ואילו ביבי "הימני" פינה את חברון. גם בעת אשר ביבי יעשה משהו הוא יקבל גיבוי של ברק או של מי שייעמוד בראש השמאלי ואז הוא יעשה כל שלבו חוץ

ממשלה שתרצה ללקת למסע ויתורים. זה עדיף לנו מאשר ראש הממשלה שירצה להראות עד כמה הוא ליברל וירצה להראות כי גם הוא יכול להגיע להסכמים מדיניים.

• ברק מדבר על פינוי 20 אחוז מההתנחלויות. זה רלוונטי גם בימים אלה?

יש לך טעות, הוא מדבר על פינוי 80 אחוז מההתנחלויות ו-20 אחוז מה/sites הקטנים בכוונתו לפנות את כל היישובים הקטנים שאינם בגושי ההתיישבות.

• נראה שיש האצה בתהילין המדיניים אתה חוש שברק יכול להביא הסכם עד לבחירות?

אני יכול לנבאו זאת כי אני לא בקיום מה שקרה שם. נראה שיש האצה בתהילין המדיניים אבל מצד שני יש בחירות שמתפרקות והוא מבין שאם יילך יותר מדי הוא לא יבהיר, כך שהמצב הוא מעורפל מאד וקשה לדעת מה יהיה עד הבחירות.

• ומה יקרה אם הצד הימני במפה הפוליטית יעלה לשפטון, האם התהילין המטורף הזה ייפסק?

צער לי. אם הליקוד יעלה אני לא צופה שהיה הרבה יותר טוב.

• כלומר?

הליקוד יהיה תחת לחץ כל העולם ותחת לחצה של התקורת הישראלית, בעוד שהשמאל הישראלי יאנגרו אותו ממשאל. אם ראש הממשלה יהיה בנימין נתניהו — צער לי אנחנו מכירים אותו מהסבירו הקודם.

• אבל מדברים על עתניאו חדש?

נתניהו חדש זה לא ولוי, אלא(Cl) כפי הימני. הוא מעוניין להוכיח עד כמה הוא נמצא במרכז שמאלה. ראיינו את הרעיון שהוא נתן לאחד העתונים לפני שבועיים ממנו וואים עד כמה הוא מנסה להיות חדש. בחודשים האחרונים נתניהו מנסה למצוא חן בענייני התקורת ואנשי שמאל במטרה לכובש את לבם. לנtinyeo יש תיאוריה כי הוא לא יכול לניצח ללא אותם חוגים מהמרכז שמאלה, והוא צודק; אבל זה אומר שהוא יילך לקראותם.

בימים אלה, כאשר יש התולמים תקootת לכך שהוא יבחר, מן הרואיו לזכור: מי מסר את חברון לעربים? מי חתם בועידת וויאן על מסירת 13 אחוז? אם איז הוא ורbin וויאן בקשר הימני, מה יקרה בעת אשר יש בצוותה כה מחריפה, מה יקרה בעת אשר יש מלחמת התההה? להימן יגיעו הויתורים של הצמד שרון-נתניהו. אין צורך לתלות בהם תקootות, אנחנו יודעים פחות או יותר מה לצפות מהם...

• אבל נתניהו הבהיר שאסל מת?

הוא לא מחדש שום דבר. את הדיבורים הנbowים הללו שמענו גם מברק.

• לדעתך נתניהו יחויר את הר הבית? להערכתך את הר הבית הוא לא יוכל

במשך השנה האחרונות ולא רק בחודשיים האחרונים. אני מאמין שבישוביים האידיאולוגיים והחזקים לא רק שלא יעצבו אלא ייעשו אנשים נוספים. ואילו בישוביים מסוימים שם נמצאים תושבים רבים ולאחריהם נוחים ואיכות חיים ולא מайдאולוגיה, הרי ברגע שהמצב לא טוב הם

כאשר יש התולמים תקootות שנתנו יבחר, מן הרואין לזכור: מי מסר את חברון לעربים? מי חתום בועידת ואוי על מסירת 13 אחוז? אם איז הוא ורbin ובצורה כה מחריפה, מה יקרה מה הלחמה התההה? להימן יגיעו הויתורים של הצמד שרון-נתניהו. אין צורך לתלות בהם תקootות...

ירצו מעצם לעזוב ואם המצב הנוכחי יימשך הם יעצבו. זו גם הסיבה שהממשלה חייבת לעשות מהשוו כדי ליציב את המצב, ואם הממשלה לא עשו כדי לעצור את התתדרדרות סימן שהיא רוצה שהתושבים יעזבו...

• ישם שטוענים שנעשה כאן שיתוף פעולה סמי בין ערפאת לממשלה, כאשר המצב הזה נוח לשני הצדדים?

ישם כאלה שטוענים זאת, אך אין לי הוכחות לזה. בכל מקרה התוצאה זהה. אין זה משנה אם ישראל קורצת מהצד או לא, התוצאה תהיה אותה.

• יכול להיות באמת שיש שיתוף פעולה זהה?

אני לא מאמין שהזאת תוכנית שהוסכמה מלהתחילה, הראה שגם לבנון הם עשו את זה ולא רק אצלו. כפי שאמרתי, הצבה במחנות הוא צבא שמתמגן. העربים מכתיבים את כלל המשחק בשטח, הם נוקטים את היוזמה ואנחנו רודפים אחרי היגב שלהם. במקרה לערפאת מה שהם עושים כדי שהם יתחלו לבסוף — הם מכתיבים לנו את הארוועים ואנחנו מגיעים רק לאחר שיורדים עליינו.

• • •

• קרה לנו משהו?
אני לא יודע מה בדיקת קרה, אבל עובדה
шибודים נורחמים ואמהות צעריות לא חזרות
הביתה ואנחנו יושבים ספוגים בביתנו...

• היה לך קשר עם חב"ד בנוגע
למאבקים על שלמות הארץ?
היה לנו קשר עם חב"ד לאחר הסכם
אוסלו, כאשר ארגנו את ההפגנה הגדולה
בイトר מול משרד ראש הממשלה. אם לא
חייב לא היינו מצליחים לארגן את ההפגנה
הגדולה שלאחר הסכם אוסלו. אני מאמין
מיערך את אנשי חב"ד על הפעולות שנקטו אז
על פי ה指挥 של הרבי. חב"ד יכול בהחלט
להביא לתפנית גדולה בדעת הקהל ואני
מתפלא מדווק גם חב"ד אוחז השיטוק, משומן
מה הפסיקו להתענין בנושא ארץ ישראל...
אני קורא מכאן לממסד החב"די להתעורר
לנוח המצב ולא לעמוד מנגד כאשר דם היהודי
נספק. חב"ד יכול להפעיל את השפעתו גם
בקנה מידיה עולמי ולהביא לסדר בדעת הקהל
העולמית בכל הקשור למה שמתחולל כאן.

היה לך קשר עם הרבי?
בזמןו לאחר שת הימים כתבתני לרבי
ובקשתית ישילח את החסידים לחברון ולישיב
מחදש את חברון. הוא כתב לי שבווא העת
יגיע הזמן גם לו... אין ספק שהב"ד יכול
לחזק קצת את אנשי חברון העומדים על
המשמר של נכסיו חב"ד בעיר, לעודד ולהשפע
כפי יכולתו.

• תכליט, מה יהיה? יושבים רבבות
יהודים שמרגשים שהקרע בוערת מתחת
לרגליהם. אתה שומע אנשים ביש"ע
שאומרים כי הגיעו מים עד נפש וכי הם
מצאים בהתחבויות קשות?

לכלנו קשה, אבל זה המבחן שלנו. לפי
הבנייה אנחנו נבור את זה וזה אני מקווה
שהממשלה תתעשה. לפי הבוני עברנו
שבועות האחרונים נסינו ממד קשים; אין
יישוב שלא היו בו נפגעים. אך המתנחלים הם
אנשים חזקים שמאימים בהם שהם עושים.

**לא מדובר כאן על שביתות
בגלל הלנת שכר, אלא בגלל
מעשי רצח יום-יום! מדי
שבוע נהרגות אמהות
ליילדיים. לפני עשרה ימים
נרצחה באוצריות נוראה גבר
רינה דיזובסקי אם לששה
ילדים בדרכה ללמידה בית-
הספר, אויר דבר מה כל
לעbor בשתייה? ילדים
הולכים לבתי ספר ומגעים
קטועי גפים – מודיע
שותקים?**

בעת שולם.
• מה הציבור יכול לעשות כדי
שהממשלה תתעשה?
הציבור צריך לצאת מהמוני לרוחות,
לא רק כיזמה חד-פעמיות ולאחר מכן לכת
הביתה, אלא צריך ליזעע את כל אושיות
המדינה. לחסום כבישים וצמתים ולשבש את
המחלק החדים התקין של המדינה. לא מדובר
כאן על שביתות בغالל הלנת שכר, אלא בגלל
מעשי רצח יום-יום! מדי שבוע נהרגות
אמותות לילדים. לפני עשרה ימים נרצחה
באוצריות נוראה גבר רינה דיזובסקי אם
לששה ילדים בדרכה ללמידה בית-הספר, איך
דבר זה יכול לעbor בשתייה? ילדים הולכים
לבתי ספר ומגעים קטועי גפים – מודיע
שותקים?

• אולי יש כאן בעיה של הנהגה?
אני לא חושב שזו בעיה של הנהגה. צריך
לשמר את העברה הפנימית, היא זו שיצירת
את האווירה. כאשר יושם אמונה' יצא לדרכו,
לשא היא לנו מודעות ולא כסף למודעות
ולמרות זאת הגיעו שורות אלפים לעצרות
שלנו ולסבסטיה. או אז הממשלה הבינה שאי
אפשר לעשות דברים נגדי.

• אז אולי שرون הוא הפטרוון?
אולי הוא איש יותר תקיף ויוטר מנוסה,
אבל עובדה היא שבקעמאפ-זוויד הראשון בעת
הוועתורים על סיינ', והוא המכ בבעון. לא
תמכתו בגין לא היה עושה מהלך שכזה. כך
היה גם בהסכם וואי, שרון ציר את המפוות
של הורדת יישובים והוא איש השכירות את
הסכם וואי האומלל עברו בנימין נתניהו.
• • •

• אחד שעמד שניים בראשות מועצת
יש"ע, אין אתה רואה את הפעילות
הציורית של הימין, האם היא מספקת?
הפעילות הפליטית-הציורית שנעשית
כעת לא מספקת מול האירועים הנוכחים.
לנוח רציחות של אמהות לעשרות ילדים
המדינה יכולה להיות צריכה להתhapeך ולזעוק.
אך כל מה שעושים זה לצוק כמה עציקות
וחוזרים הביתה. היו צריכים לחסום את
המדינה עד שברק היה מרגיש רעדת אדמה.
אמנים היו כמו הפגנות אבל לא ממש מעוריות,
והם לא הינו מסר חזק ותקף. צרייכים
להפוך את המדינה ולא להשאיר אבן על אבן
במצב זה נורא וחמור.

• אולי זה השיטוק של בימין מאי
רצח רבין?
אבל כאן זה הרבה מעבר לזה. הורגים בנו
הר יומיומי ואנחנו לא עושים דבר. יושבים
בשקט. מה קורה לאנשים? כיצד נהיינו
אדיסים לדם היהודי שניגר? – אני באמת
מתקשה לענות על השתקה הרועמת מול
המצב הזועטי המתרכש בשטח.

• אתה נשמע מאי פסימי?
אני לא פסימי. אני ריאלי מאי.
אנחנו צרייכים להלחם; כשם יורים יש
להכנס למקומות משם הם יורים ולהשתלט
על המקומות הללו ולהrosis אותם. אם צריך
יש לחתת מהם שביים, להפסיק להם את
הטיסות, להרחק אותם מוהבכים שלנו
ומהייםם שלנו. הם צרייכים לדעת שאם
הם מתחילים אותנו יש להם מה להפסיד.
הדעת לא סובלת שהם יורים علينا והורגים
באזרחים ואנחנו מנהגים איתם כאילו הינו

מאת א. אברהם

תהא החתלה בוה על מנת לקיימה בפועל, בשעה טובה ומצולתה, והקשישים יהיו קלים הרבה יותר ממה שמשערם. ובנגע לאנשים שהנץ מזוכר במקتبך, שלולים לקבל זאת בצורה קשה, הנני מקווה שביחד עם הבשורה הטובה בקרוב בהיר המשפחתיים, ובודאי שהצלם אלוקים יוסיף גם בברכות השם תברך, ובצלחתו בכל המctrיך, תה"י גם התגובה של הנל מתונה בהרבה, פחות מה שהנץ משער. והשיית יצלחך לבשר בשורות טובות גם בזה.

ספרור אחד מיני רבבות!

לשים פ"ס

בהתחלת כשראיית את הפרסומות על זה, חשבתי שמדובר על משהו שקשר בפלשטיינאים, או בוואי-פלניטישן". רק במאז מרובה תוכן כיוזץ ומצמוץ עיניים הצלחתי לקרוא את המילה הארכאה הזאת, שבעצם מתחלקת לשתיים: "פלויי-סטיטישן".

בדקתי אצל גורמים יודעי פ"ס נגד מה התרופה הזאת, והם השיבו לי שלא מדובר בתרופה אלא במחללה עצמה. השגנון החדש שאחריו הקורקיןיט. זהה "עמדת משחק" מחשב בגרסה חדשה, עם מאיצ גרפי ושאר שכליות, ש"MSGעת" את העולם. ומהoir — בכלל לא מעיהה, ואדרבה. הגיעו הדברים עד כדי כך אנשים ישנו בלילה ליד הדלתות של החנויות שמכרו את הצעוזה הזה, כדי שלא להפסיד את האושר הנכף, להמנות על אלה שקנו את "פלויי-סטיטישן"-2". אכן, המציגות המdomה עולה על כל דמיון.

או תראו אותם, איך מכנים מילונים לאקסטזה עם חתיכת משחק שעוד שנה כבר יצא מהאופנה למורי — ותבינו שם רוצים, הכל יכול להתקבל. ה-כ-ל.

מאחל לכם שתתקעו

כאשסבכנו לילדה הקטנה אשר י"ט כסלו הוא ראש השנה לחסידות, היא שאלת מיד: "וותוקעים בשופר?!".

אה, כמה זה נכון. אימרה תמיימה של ילד. הרוי תקיעת שופר עניינה הבן שצועקABA, וכאמרא המפורסמת של אדמור"ר מהר"ש שההדגשה היא על ה"צועק"; וזה הרוי כל מה שתובע מאייתנו י"ט כסלו: לצעק, להכריז, להפיץ, להרים קול. "לתקוע בשופר" של פנימיות התורה בשיא השטורעם, שקולו יהודה גם בחוצה שאין חוצה למטה הימנו. אז שתתקעו כולכם. בשופר.

עדותו של גבאי

בגלילון הקודם היפורסמה שהיתה של כי"ק אדמור"ר הריני"ץ, אשר בח"י אילול מתחילה שלושה חדשני הכהנה לי"ט כסלו. אז הנה לפניים "מופת" שאירע בח"י אילול האחרון. בח"י אילול גורה עלי ההשגה העלינה להתוועד באחת מערי-השדה באה"ק. אספתי את שארית כוחותי ונגררתי לתחנת הרכבת, עמה נסעתתי לעיר המודוברת. כשהגעתי למקום, התחווידות הייתה כבר בעיצומה, ואחד המקורבים היה אף מבצע של "לאחר אמרת חיים". כאשר אותו מקורב החל קצת להגוזים לטעמו של הגבאי הרובי הזקן, הוא הטיח בו במבטא כבכ: "אתה שתיית? בניל שלך אני לשותות ארבעים פסדים". ללא ספק, הקהיל קצת הדלדל, והתחלנו להתוועד. באמצע הגיג עוז מדורב, הקהיל קצת הדלדל, והתחלנו להתוועד. "אישית לוחצת" על אותו אחד. הנושא העיקרי היה — גידול ז肯. סיפורים, פתגמים, שיחות, אפיוזות — והכל בסופו של דבר הגיעו לעניין של גידול ז肯.

עזוב, זה באידיש

אותה התוועדות, כך התברר לי מאוחר יותר, התקיימה ביום בו יש שיורו קבוע במקום זה, אשר תמיד בסיום פותח אחד המשתפים "איגרות קודש" ומקראית תשובה הרביה לנאספיים. כאמור, לא ידעתני מנהל זה. לפטע פתאום נשלף מא שירך של איגרות-קודש (רק אחר כך הבנתי שהה היא האות לסויום), ומידוענו שישబ לצידי פתח אותו, ומיד רצה לדפדף לעמוד הבא, "זה באידיש, אני לא מבין, נפתח משהו אחר".

אבל מזיות העין הבחנתי בתשובה המ-ד-ה-י-מ-ה, והנחתית את שני זרועותי על הספר ולא נתתי לו להפוך את הדף. לאחר תיגרה סימלית, נכנע הבהיר, והנחי לתרגם עבورو סימולטנית את המכתב. וזה מה שהוא כתוב שם (אג"ק חלק ח"י ע' שז):

במה שכותב אודות העניין של השארת גידול הזקן.

ובן מלאיו שהנץ צודק שהדבר צריך להעשות באופן שיתיה לו קיום, ולא להתפעיל, כתוב בתחלת טור ושו"ע אורח חיים והובא בשו"ע אדמור"ר הזקן "ולא יתביש מפניהם מליעיגים".

ואם הדבר בהסתמכת שניכם (כלומר גם של זוגך תח") ותנרכ, עד כמה שאדם יכול לשער, שיש לך את התוקף המתאים, והרי נמצאים אנו בימי ספרירת העומר, ובמ"ש וספרתם לכם, וידוע פירוש רבינו הזקן מוסד על ספרי קבלה, וספרתם, תאiro, לכם, אצלכם.

על מה יצא הקatz?

שבוע שuber פורסמה ב"בית מישח" מחרה על כך שבספר מסוים העוסק ברבי מלך המשיח, קיבל פירוטם שמו של אחד שלחים נגד הרבי, עד כדי כך שהרבי הוקיע ברבים את מעשיו ואף סילק משולחנו ספר בו הופיע שמו של אותו אחד.

ולכל המיתומים ושאליהם על מה יצא הקatz, הנה מבחר ציטוטים מתוך שיחות הקודש שצווינו במודעת המחרה, והדברים מדברים בעד עצמן:

הוא יותר גרווע מאביגדור שהיה בומן אדמור'זוקן, וזה עוד בשעה לאביגדור לומר שהוא כמו אביגדור, כי אביגדור היה רב באומה העיר שהיה ר' לוי יצחק מברדייטשוב (הוא בכלל לא מגיע לר' לוי יצחק, אבל איזשהו ערך צרייך להיות), ואצלו יש עוד לימוד זכות שהיה נדמה לו שהו נגע לפראנסת שלו, שבגאל והוא הלשן את אדמור'זוקן, אלא שהס' התערב בוה ויצא העניין שיצא או莫ה – מה אין כן אצלו, זהה לא נגע לפראנסת שלו, אלא הוא סתום מתערב על ריב לא לו, והוא רוצה לעורר את המחלוקת הישנה.

ואם אפשר לדמות את זה ממשו, אז זה דומה לצאר... כך כתוב הצאר בזמנו, כשהוא רצה לעשות פוגרום ביוזדים ר"ל, והיה צרייך לתלות את זה במשהו, אז קודם הוא פרסם פרוטוקול על 'זקנין ציון' כפי שהוא קרא להם, שיש להם בריגאד גנד המושלה, ולאחר מכן חודש עשו פוגרומים ר"ל אצל יהודים. ואפלו על הצאר יש איזה לימוד זכות, היה שהוא גוי, והוא לא בעל בחירה, וזה הלכה בידוע שעשו שונא ליעקב. מה אין כן, הוא יהודי ויש לו בחירה.

... הוא כותב שם, ש"שינע ליבאוויטשער חסידים" התבכינו בפניו – אז אם זה נכון, אז הם לא "שינע", ולא "לייבאוויטשער חסידים". או ואבוי לאלה שהולכים להتبכין בפנוי, ולא מתבכיישם בכלל לדבר איתו. לא צרייך בכלל לדבר איתו, ולא לעמוד בארבע אמותיו בכלל.

... אני לא רקחתי על עצמי להטעק עם כללה כמהו, ולilibאוויטש אין לו שום שייכות. יש עולם גדול, שילך לשם, יש בעל הבית לבירה זו, והוא יdag לו, אבל כל מקום שיד לייבאוויטש מגעת – אין לו שום שייכות להם.

מחיאות כפים סוערות

זהו עובדה שאין להתווכח עימה: הרבי דרש "שטרועס". בכל נושא – ובפרט בענייני גולה ומשיח. הנה לדוגמה קטע משicht י"ד כסלו תשמ"ח (התועדויות ע' 606):

ועל דרך זה בנווגע לדיבור אודות בית המשיח – Dolcaora, הדיבור בכל החיים והלהט כו' שמשיח צדקנו בא תיכף ומיד ממש, הוא ענן של "וולדקיט" [=פראות], שהרי כבר נאמרו דברים אלה ריבוי פעמים, ואף על פי כן לא זו מאמנה (לכארוח), ומה מקום למשיח ולדבר זהה בכל החיים ולהלהט וכו', שבת לאחר שבת?!

אם רוצים בכלל זאת לדבר על משיח צדקנו – לא צריכים לצעוק... אלא יכולם לדבר בנחת ובמתינות, להפטיר בניגון חרישוי, ולכל היותר למחוא כפים, ואם הוא מהדר כו' – ימחה כפיו באופן אחדים כנגד מחמיר ומהדר כו' – אובי ל"מחיאת כפים" שכזו, אובי ל"מיצה בפטיש" שכזו, ואובי ל"חומרה" ו"הידור" (ו"ידיעת ההלכה") כאלו...

או להתחל למחוא כפים, בפראות!

•
וכדי שאף אחד לא יתבלבל: במצבע חנוכה השנה, לא "בחירות" ולא פוליטיקה, לא מצגות של פיסוס מעושה ולא "קרוב לביבות". שום דבר לא יסיט אותנו מהנקודה: משיח, משיח, משיח.

ואם שואלים שאלות – יש סימן שכ"ט (ולא רק "קדושת ארץ ישראל"), ויש גם הבטחה שארץ ישראל היא המקום הבטווח בעולם ולא צרייך להבהל ולשאול "להיכן נלך ונבוא". ולהציג שאות כל זה אומר מלך המשיח מעל גג בית המקדש, 770 (כמפורט בשיחות הקודש).

נס גולה האמיתית פה!